

NOVRUZ BAYRAMIMIZ MÜBARƏK!

Hər kəs ədalətli olacaq

www.adalet.az

ADALET

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

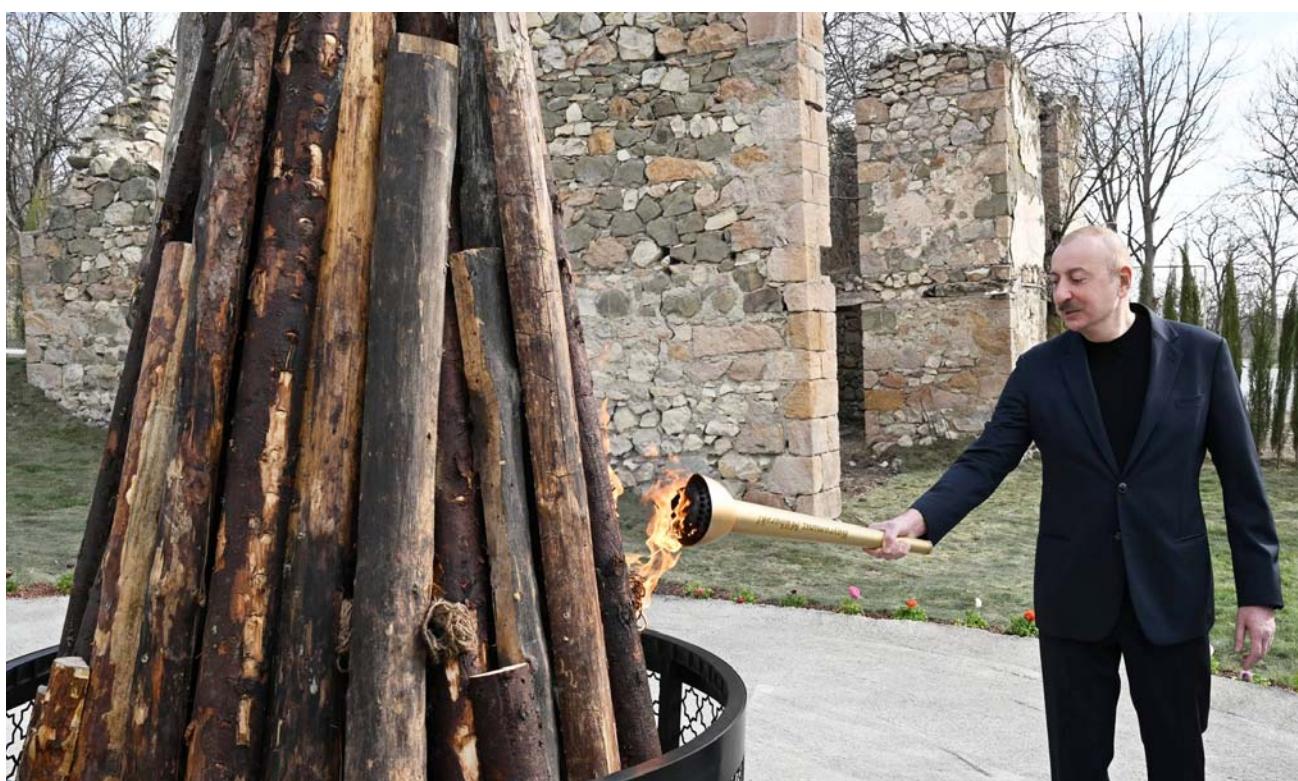
İctimai-siyasi, hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 11 (6104) 20 mart 2025-ci il

Qiyməti 40 qəpik

Novruz tonqalı Ağdərədə alovlandırıldı

BMT: Qəzza zolağında ərzaq təminatı kritik həddə çatıb

BMT-nin Ümumdünya Ərzaq Programı (ÜƏP) bəyan edib ki, İsrailin humanitar yardımına davam etdiridi blokadaya görə Qəzza zolağında ərzaq təminatı kritikdir.

Adalet.az TASS-a istinadən xəbər verir ki, bu barədə ÜƏP-nin "X" hesabında məlumat verilib. "Martin 2-dən bəri Qəzzaya heç bir ərzaq çatmayıb, çünki bütün sərhəd keçidləri həm humanitar, həm de kommersiya yükleri üçün bağlı qalır", - bəyanatda bildirilir. İsrailin Fələstin anklavını 15-ci gününə qədəm qoyan total blokadası artıq ərzaq qiymətlərinin kəskin artmasına səbəb olub.

Ümumdünya Ərzaq Programı qeyd edir ki, bəzi əsas ərzaq məhsulları 200%-dən çox bahalaşır.

Yanvarın ortalarında İsrail və Fələstinin radikal HƏMAS hərəkatı Misir, Qəter və ABŞ-in vasitəciliyi ilə ateşkəs elan etmək barədə razılığa gəliblər.

FİN TOYUQLARI DAY ABŞ ÜÇÜN YUMURTLAMAYACAQ

Finlandiya hökuməti qərar çıxarıb ki, ABŞ-a yumurta ixracını dayandırırlar.

GEDİN QARNİZINI QAŞIYIN

ABŞ həsilərin nəzarətində olan əraziləri alababat bombalayıb. Sağ olsun Birleşmiş Millətlər Çayxanasını, bəyanat veriblər ki, bundan bərk narahat olublar.

ABŞ da deyib ki, narahat olmayın, gedin öz işinizlə məşğul olun, yeni havayı maaş almaqla.

Yaxşı ki, deməyib gedin qarnızını qaşıyin.

DİVAR QURTARANDAN SONRA HARA GEDƏCƏKSİNİZ?

Bir məşhur məsəl var ey, biri sərxoşmuş divardan tutat-tutat gedmiş. Yoldan keçənlər bunu görüb gülüb deyir:

- Oh, qazaq, get, get, divar qurtarandan sonra neynəyecəksən?

İndi Ermənistən rəhbərliyi həmin sərxoşun gündündədi. Sülh müqaviləsini imzalamaq üçün divarı tutat-tutat gedir.

Amma bu divar qurtaracaq, görək ondan sonra neyleyəcəklər?

İlham Əliyev Sahibə Qafarovaya "Şərəf" ordenini təqdim etdi

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova "Şərəf" ordeni ilə təltif edilib.

Adalet.az xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev bununla bağlı Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamlı spiker Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatının böyük xidmətlərinə görə mükafata layiq görüllər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sahibə Qafarovanı qəbul edib və ona "Şərəf" ordenini təqdim etdi.

Qeyd edək ki, S.Qafarovanın 70 yaşı tamam olur.

Azərbaycanda xüsusi karantin rejiminin müddəti uzadıldı

Azərbaycanda xüsusi karantin rejiminin müddəti uzadıldı. Adalet.az xəbər verir ki, Baş nazir Əli Əsədov bununla bağlı qərar imzalayıb.

Qərarla karantin rejiminin müddəti aprelin 1-dən iyul 1-dək uzadılıb.

DİN-dən bank kartları ilə bağlı əhaliyə xəbərdarlıq

DİN kibertalama cinayətləri ilə bağlı növbəti dəfə vətəndaşlara müraciət edib.

Adalet.az xəbər verir ki, müraciətdə deyilir: "Dəfələrlə edilən xəbərdarlıqlara baxmayaraq hələ də bank kartlarının talanması hallarına rast gəlinməkdədir. Son 24 saat ərzində baş verən bu tipli hadisələrin təhlili onu deməyə əsas verir ki, əksər epizodlarda zərərcəkənlər oxşar üsul və vasitələrlə addadılıb. Əvvəlcə mülayim və inandırıcı səsle özünü bank işçisi kimi təqdim edən şəxs tərəfindən zəng olunur. Sizi öz yalanına inandırından sonra "bank hesabınıza müdaxilə edildiyini, pulunuzun tehlükə altında olduğunu" bildirir. Kömək etməsi üçünse kartın üzərində olan 16 rəqəmi istəyir. CVV kodunu söyləyəndən sonra bankınızın sizə göndərdiyi OTP və ya 3D tehlükəsizlik kodunu da qarşınızda "bank əməkdaşına" dediyiniz anda iş-işdən keçmiş olur. Atacağınız addım çox sadədir. Kart məlumatlarınızı tanımadığınız və güvenmədiyiniz heç bir şəxsə bölməmeyin.

Unutmuyın, bank kartınızın tehlükəsizliyi öz əlinizdədir!"

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Deyir bostanı belləyirdim. Birdən gördüm ki, yerde 50 qəpiklik metal pul var. Görürəm cibimə qoydum. Təzədən belleməyə davam edirəm. Görürəm yenə 50 qəpiklik pul. Beləcə düz on dəfə ard-arda.

- Bəlkə xəzinədir?

- Oh, yox ee, sən demə, şalvarımın cibi deşik imiş.

Əmək müqaviləsi ilə işləyənlərin sayı niyə azalıb?

"Bu il fevralın 1-i vəziyyetinə muz-dla çalışan işçilərin sayı 1 milyon 757 min nəfər olub. Onlardan 879,5 min nəfəri dövlət sektorunda, 877,5 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstəribilər. Rəsmi statistik mütəxəssis göstərir ki, bu il yanvarın 1-nə nisbətən fevralın 1-də əmək müqaviləsi ilə çalışanların sayı 21 min 500 nəfər azalıb".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu deputat Vüqar Bayramov deyib. O bildirib ki, məşğulluq sferası bu ilin ilk ayına 1 milyon 778 min 500 əmək müqaviləsi ilə daxil olub. "Eyni zamanda, həm dövlət, həm də özəl sektorda müqavilə ilə çalışanların sayında azalmalar qeydə alınıb.

Özəl sektorda müqavilələrin sayından azalma daha çox olub: 18 min 200 nəfər. Dövlət Statistika Komitəsi 1 aylıq mütəxəssisədə dövlət sektorunda əmək müqaviləsi ilə çalışanların sayından 3 min 300 nəfər azalma bəyan edib. Deməli, 2025-ci ilin ilk ayında əmək müqavilələrinin sayında azalma daha çox özəl sektordakı dəyişikliklər hesabına

baş verib. Aydınlaşdır ki, əmək müqavilələrin sayı məşğulluğun rəsmilləşdirilməsi və daha çox iş yerlərinin yaradılması baxımından vacibdir.

Dövlət sektorunda əmək müqavilələrinin sayından azalmasa struktur islahatları ilə bağlı olsa da, özəl sektordakı azalma daha çox mikro sahibkarların yaratdığı iş yerlərinin bağlanması ilə bağlı olduğu güman edilir. Belə ki, bu il yanvarın 1-dən etibarən mikro sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan illik dövriyyəsi 45 min manatdan çox olmayanlar vergi

güzəştlərindən faydalansırlar. Həmin sahibkarların gəlirlərinə artıq 75 faiz güzəşt tətbiq olunmağa başlanılıb. 2024-cü ildə isə həmin güzəşti əldə etmək üçün ən azı 3 işçiyə malik olmaq tələbi var idi. Yeni ildən həmin tələb götürüldüyü üçün, güman edilir ki, bu özəl sektorda əmək müqavilələrinin sayıının azalmasına səbəb olub.

Diger tərəfdən, əmək müqaviləsi ilə çalışanlar arasında dövlət sektorunu yene də üstünlük təşkil edir. Belə ki, dövlət sektoru ilə müqayisədə özəl sektorda 2 min dən az əmək müqaviləsi qeydiyyatdan keçib. Təbii ki, məşğulluqda özəl sektorun payının artırılması daha prioritet olmalıdır. Özəl sektorun məşğulluğun teminatında ve yeni iş yerlərinin yaradılmasında drayverə çevrilmesi oludurca vacibdir".

Nicat Novruzoğlu

Bələdiyyələr satdıqları torpaqlara qiymət müəyyən edə bilməyəcək

Bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaq sahələrinin satışı, eləcə də hərraca və ya müsabiqəye çıxarılan bələdiyyə mülkiyyətinde olan torpaqların ilkin qiymətinin (qiymətinin) müəyyən olunması sahəsində səlahiyyətin tənzimlənməsi qaydası dəyişir.

Adalet.az xəbər verir ki, bu, Milli Məclisin iclasında müzakirəyə çıxarılan Torpaq Məcəlləsinə təklif olunan dəyişiklikdə öz əksini təpib.

Layihəyə əsasən, bələdiyyə mülkiyyətində olan torpaq sahələri fərdi yaşayış evinin tikintisi üçün ayrılan torpağın hər 0,01 hektarının qiyməti şəhərlərin və rayon mərkəzlərinin müvafiq zonasında və ya müvafiq kadastri qiymət rayonuna daxil olan inzibati rayonda son torpaq hərraci və ya müsabiqəsi vasitəsilə satılan torpağın hər 0,01 hektarına görə ödənilən qiymətdən az olmağı şərtile bazar məzənnələri nəzərə alınmaqla, "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müəyyən edilsin.

Qanununa uyğun olaraq müəyyən edilir. Fərdi yaşayış evinin tikintisi üçün ayrılan torpağın hər 0,01 hektarının qiyməti şəhərlərin və rayon mərkəzlərinin müvafiq zonasında və ya müvafiq kadastri qiymət rayonuna daxil olan inzibati rayonda son torpaq hərraci və ya müsabiqəsi vasitəsilə satılan torpağın hər 0,01 hektarına görə ödənilən qiymətdən az olmağı şərtile bazar məzənnələri nəzərə alınmaqla, "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının

sahələri istisna olmaqla) hərrac və müsabiqə vasitəsilə satışında ilkin qiymət (müsabiqədə isə qiymət) bazar məzənnəsini nəzərə almaqla, mülkiyyətçi ilə satışın təşkilatçıları arasında razılışma əsasında torpağın normativ qiymətdən az olmamaq şərti ilə müəyyən edilir.

Bələliklə təklif olunur ki, bu qiymətlər bilavasitə bələdiyyələr tərəfindən deyil, "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müəyyən edilsin.

Bununla bağlı Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində, "Torpaq bazarı haqqında", "Bələdiyyə torpaqlarının idare edilməsi haqqında" qanunlarında, eləcə də "Bələdiyyə torpaqlarının ayrılmamasına dair sənədlərin hazırlanması və razılışdırılması qaydaları haqqında" Əsasname"də müvafiq dəyişiklik edilir.

Müzakirələrdən sonra qanun layihəsi səsverməyə çıxarıllaraq ləğv edilib.

Nicat

ABŞ Almaniyadakı hərbi bazasını Ermənistana köçürür: Zar poligonu

ABŞ Ermənistana hərbi texnika daşıyacağını elan edib. Adalet.az xəbər verir ki, ABŞ yüzlərlə hərbi texniki Almaniyadakı bazalarından Ermənistandakı atış poligonlarına köçürmək niyyətindədir.

Məlumatı Rusyanın dövlət xəbər agentliyi Russia Today yayıb.

Daşımaların Gürcüstan ərazisi ilə həyata keçirilməsi planlaşdırılır.

ABŞ Hökumətinin Satınalma Portalının məlumatına görə, ABŞ-ı Ordusu Logistika Komandanlığı Almaniyadan Dülmen hərbi bazasından Ermənistanın Zar hərbi bazasına ləvazimatları köçürməyi planlaşdırır. Avqustun 7-dək davam edəcəyi gözlənilir. Nəqliyyat xidmətlərinin göstərilməsi üzrə tenderdə göstərildiyi kimi, Almaniyaya qayıdış 2025-ci il avqustun 21-dən sentyabrın 20-dək nəzərdə tutulub. Müqavilə həm-

çinin Ermənistandakı Armavir təlim düşərgesindən Gürcüstanın Poti limanına avadanlığın daşınmasını nəzərdə tutur.

Müqavilə çərçivəsində Ermənistana 8 təcili yardım maşını da daşınacaq, lakin qəzeti yazdırılmasına görə, tenderdə bir şərt var: "diplomatik icazə ilə bağlı çə-

tinliklər" səbəbindən avadanlıq Rusiya, Türkiyə və ya Azərbaycan ərazisindən keçə bilməz.

ABŞ Ordusunun 405-ci Sahə Destək Briqadasının bölmələri texnikanın köçürülməsi planlaşdırılan Dülmen-de yerləşdirilir.

Bu briqada Almaniya, Polşa, İtalya, Hollanda, Belçika və başqa yerlərdə arsenal və anbar bazaları şəbəkəsini dəstəkləyən Avropa və Afrika teatrlarında Amerika qüvvələri üçün əsas logistika operatorudur.

Əntiqə Rəşid

Rüstəm Hacıyev

Tramp tələsir,
Putin isə...

Xəbər vermişdik ki, iki gün əvvəl ABŞ dövlət katibi Marko Rubio Ukraynanın atəşi dayadırmağa razı olduğunu bəyan etmişdi və əlavə olaraq qeyd etmişdi kiki, ümidi edir ki, Rusiyada atəşi dayandırmağa "hə" deyəcək.

Onu da qeyd etmişdik ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin Tramın atəşin dayandırılması təklifini üzdə bəyəndirdi. Bəyəndirdi və bildirib ki, "İstəyinə" çatmadığı üçün müxtalif bəhanələrlə, Teampin da "xətitinə dəyməmək" atəşin dayandırılması məsələsini uzatmağa çalışacaq. Yəni, mədəni şəkildə imtina edəcək.

Dünən axşam saatlarında məlum oldu ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin ABŞ-in "hərbi əməliyyatların dayandırılması" təklifiyle razıdır. Lakin, bununla bağlı bir çox suallar var: "Biz hərbi əməliyyatların dayandırılması təklifiyle razıyıq. Lakin, döyüşlərin dayandırılması üçün, bu böhranın ilkin səbəbləri araşdırılmalıdır"- deyə Putin bəyan edib və bildirib ki, məsələni telefonla ABŞ prezidenti ilə müzakirə etməyə, münaqışının bitməsi və barışqı elan edilməsi məsələlərini Trampa müzakirə etməyə hazırlır. Cox istərdik Ukrayna torpaqlarında müharibə dayansın. Tramp da, Putin də, müharibənin bitməsini "istəyir". Lakin, bizlərdən fərqli olaraq, Trampın özünün, Putinin də özünün bunda çox ciddi (əslində məkrli)

maraqları var. Tramp tələsir, Ukraynanın təbii mineral sərvətlərinə təkbəsına sahib olmaq istəyir. Putin isə tələsir, artıq üstünlük qazandığı müharibənin uzanması ilə, əvvəl Birləşmiş Ştatların (Trampin), "sərvətlərə sahib olmaq ümidi" boşa çıxarmağa və daha çox əraziləri nəzarəti altına almaqla, özünün "əsl niyyətlərini" həyata keçirə biləcəyinə inanır.

Rusiya prezidenti, Trampin təklifinə "hə" desə belə, bilir ki, bunun həyata keçirilməsi üçün ayalar, bəlkə də ilər tələb olunacaq.

Atəşin dayandırılması, hələ müharibənin sona çatması demək deyil. İki min kilometrə qədər uzanan cəbhə xəttində atəşkəsə nəzarət etmək, faktiki olaraq mümkün deyil.

Inandırıcı olmasa da, bir anlıq güman edək ki, Putin Avropa dövlətlərinin sülhəmərəli qüvvələrinin cəbhə xəttində vəziyyətə nəzarət etməsinə razılıq verir. Bəs Avropanın iki min kilometrə qədər uzanan cəbhə xəttinə sülhəmərəli qüvvələtini yerləşdirməyə, atəşkəs rejimini əməl olmasına nizarət etməyə, cəbhə xəttinin həmetinə əsgər yerləşdirməyə əshəri gücü və imkanı tərəmət etmək.

"Atəşin dayandırılması", sadəcə iki kəlməlik söz deyil. Bu çox çatın və uzun zaman tələb edən prosesdir. Kim təminat verə bilər ki, atəşkəsən edildikdən həftələr, aylar sonra tərəflərdən hansısa, xüsusilə də Rusiya tərəfi hansısa mərhələdə atəşkəs rejimini pozmayacaq və yenidən müharibənin qızışmasına səbəb olmayıacaq? Müharibə yenidən alovlanırsa, Tramp həni ehtiyat piannına əl atacaq? Avropanın sülhəmərəlilərin mövqeyi kimin tərəfindən yana olacaq? Suallar həddindən artıq çoxdur...

Tramp administrasiyasının tələsməkdə məqsədi, Zelenskiy Ukraynanın mineral sərvətlərinin istehsalının ABŞ-a verilməsiylə bağlı müqaviləni imzalatmaq və tezliklə Ukraynada prezident seçkilərinin keçirilməsinə nail olmaqdır. Tramp güman edir ki, bunula da Putinin "könlüüt" ala biləcək. Putin isə, çox yaxşı bilir ki, ABŞ-in nəzarəti altında keçiriləcək prezident seçkilərində, Ukraynada istədikləri rusiyayı önlülməznamədən prezident seçilmədini təmin edə bilməyəcək. Çünkü, Putinin daha çox güvəndiyi rəktorat, əsasən rusların daha çox yaşadığı Donetsk, Luhansk vilayətləri bu seckilərdə iştirak etməyəcək. Bələliklə də, Ukrayna yenə də Rusyanın deyil, "Sem dayının" nəzarəti altında qalacaq.

Vaxt gedir, Tramp tələsir, prezident seçkiləri ərafəsinə qazandığı prioriteti itirmək istəmir. Putinin isə tələsmər, imperialist xisletinə nail olacağı zamanı gözleyir. Müharibə davam edir, ötən hər gün ərzində yüzlərlə insan həlak olur, yaralanır, şəhərlər, kəndlər məhv edilir...

Səxavət Məmməd

Qafqazdakı "dəmir pəncəsi"

Son günler həm Ermənistən, həm də Azərbaycan metbuatı müharibə ritorikasına bürünüb.

Müharibə olacaq-olmayacaq, bunu qoyaq bir kənara, keçək, indiki ritorikanın səbəblərinə. Faktiki olaraq, iki dövlət arasında aylardır ki, sülh danışçıları ilə bağlı temaslar yoxdur.

Bundan eləvə, hər iki dövlət hərbi büdcəsini rekord həddə çatdırıb. Təkcə hərbi büdcənin bu həddə çatdırılması müharibə təhlükəsinin real olduğunu ortaya qoyurdu. Ən azı, dövlətlər belə bir addıma gediblərə, demək, üfüqdə bunun işartilalarını görübərlər. Ermənistən siyahlanır, Azərbaycan da boş dayanmayıb. Kiçik bir region üçün bu qədər silahlanma qətiyyən normal ola bilmez.

Rusiya Ukrayna müharibəsi fonunda artıq "dünya-nın bölgüsürüləməsi" tezisi bütün metbuat organlarının manşetindən, ekspertlərin, hətta rəsmilərin dilindən düşmür. Bunun reallıq payı var? Əlbəttə, var. Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayar başlamaz Ukraynanın bölnəcəyi barədə iddialar səsləndirilirdi. Bundan başqa, Yaxın Şərqi baş veren proseslərdə də bölmə iddiası əsas tezislərdən biri idi. Bəşər Əsədin hakimiyətinin bitməsi ilə Suriyanın parçalanması iddiası daha çox artıb.

Əslində, bu bölmə realliga çox yaxındır. Çünkü Türkiyədən başqa, demək olar ki, heç bir ölkə Suriyanın vahidliyini istəmir. Hətta zaman-zaman Türkiye də açıq şəkildə Suriyanın müəyyən ərazilərinə beynəlxalq hüquqla onların haqqı olmasına dili gətirir.

İsrail Qolan təpələrini işgal edib. Oradan çıxmayağını da açıq şəkildə dili gətirir. Proseslər bizi təqdim edilən kimi yox, fərqli yönən baxsaq və daxildə savaşların istiqamətlərinə diqqət etsək, görəcəyik ki, toqquşmalar təkcə faydalı qazıntılar yox, insan həyatı üçün olmazsa-olmaz olan içmeli su mənbələri üzərində gedir. İsrailin hazırlıda götürdüyü ərazilər Suriyanın su ehtiyatının 30 faizini təşkil edir. Eləcə də kürdlər türkmənlər arasında hazırlıda davam edən toqquşma da su mənbələri üzərindədir.

Hazırkı bölmə təkcə siyasi xəritələrin dəyişməsi, dövlətlərin dağılması, yenilərinin yaranması ilə də müşahidə edilməyəcək. Müəyyən regionlar var ki, orada təsir dairələri dəyişə bilər. Şübhəsiz ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsinin nəticələrinin Cənubi Qafqaza böyük təsiri olacaq. Regionun hansı gücün təsir dairəsinə düşəcəyini açıq şəkildə müşahidə edəcəyik. Cənubi Qafqazda maraqları olan regiona qoşun ölkələr İran, Türkiye və Rusiyadır. İranın strateji hədəflərinin Yaxın Şərqi, Çin və Rusiya ilə yaxınlaşma olduğunu nəzəre alsaq, rəsmi Tehran Cənubi Qafqaz uğrunda Rusiya ilə toqquşmaq istəməyəcək. Türkiyənin də strateji hədəfi Yaxın Şərqi bağılıdır. Bununla yanaşı, Türkiyə Suriyada elə bir qarşıq prosesə qoşulub ki, onun eyni zamanda həm də Cənubi Qafqaz uğrunda savaşa var gücünü qoyması inandırıcı görünmür. Habelə Türkiyənin Rusiya ilə Cənubi Qafqaz uğrunda toqquşması da real görünmür.

Hazırkı müharibə ritorikasına baxdıqda Cənubi Qafqazda Rusyanın aktiv fəaliyyətini görəcəyik. Dəst-i-xətəfənən verənlərin və verəcəklərin arxasında Rusyanın dəyandığını açıq şəkildə göstərir. Rusiya bir qərinəlik dövründə Qarabağ problemi ilə Azərbaycan və Ermənistən təsir dairəsində saxlayıb, regionu "arxa bağçası"na çevirmişdi.

Rusyanın idarəcilik qaydalarından biri də münaqişə ocaqları yaratmaq və onun vasitəsi ilə diktə etməkdir. Hələ 44 günlük müharibədən sonra yazıldım ki, Azərbaycanla Ermənistən arasında növbəti münaqişə ocağı Ermənistən ərazisində yaradıla bilər. Əslində, bunun cəhdidə də olmuşdu. Sərhəd toqquşması zamanı Rusiya bunun olması üçün təzyiqlər etdi. Ancaq Azərbaycan Ermənistən heç bir yaşayış məntəqələrinə daxil olmadı.

Əgər hazırkı iddialar reallığı əks etdirəcəkse, o zaman yeni münaqişə ocağı Ermənistən ərazisində olacaq, istiqamətini tapmaq isə çox asandır. Toqquşma baş verəcəksə, ən qarənləq məsələ İranın mövqeyinin necə olacağdır. Çünkü İran ilk gündən bu məsələni "qırmızı xətt"i hesab edir. İranın mövqeyi həm də ona görə maraqlıdır ki, "Bir kəmər, bir yol" layihəsi iki dəfə İranın sərhədindən keçəcək. Biri Xəzər dənizi, biri isə Araz çayının kənarı ilə. İrədan razılığın alınması burada çox önemlidir.

Yaranmış vəziyyəti təhlil edərkən deyə bilərəm ki, növbəti ay Cənubi Qafqaz Ermənistən və Azərbaycan üçün çox hərəkətli keçəcək.

On bir gün gücləndirilmiş rejimdə işləyəcəklər

Martın 20- dən 31- e kimi ölkəmizdə Novruz bayramı ilə əlaqədar olaraq iş olmayıcaq.

Bax biz həmin günlər dincələcək, istirahət üçün ölkəmizin müxtəlif bölgələrinə üz tutacaqı.

Amma on bir gün müddətində DİN-in bütün strukturları gücləndirilmiş iş rejimində çalışacaqlar. Onlar ictimai asayı qoruyacaq və bizim təhlükəsizliyimizi təmin edəcəklər. Bu menada qurumun Əlahiddə Çevik Polis Alayının üzərində yüksək məsuliyyət düşür.

Onlar bayram tədbirlərinin təhlükəsiz keçirilməsini, eləcə də ictimai asayı qorunmasının heç şübhəsiz bu Novruzda təmin etməyi bacaraçaqlar. Əlbəttə, Bakıda Novruz günlərində kütləvi

tədbirlər daha çox olur. Dənizkənarı milli parkda, içərişəhərdə Novruzun gelişilər ilə konsert proqramlarının təşkil ediləcək, kosa ilə keçəlin şirin səhəbtəri və eləcə də müxtəlif sənət adamlarının, müğənnilərin çıxışı böyük maraq doğurur. Ona görə də

bələ tədbirlərə çoxlu sayıda insan toplaşır.

Onların təhlükəsizliyini isə polis, o cümlədən Çevik Polis Alayıının eməkdaşları qoruyur. Çevik Polis Alayıının qəhrəmanlığını biz ikinci Qarabağ savaşında, eləcə də anti-terror əməliyyatlari keçi-

rilen zamanda gördük. Gör-dük ki, onlar necə qəhrəmanlıqla döyüdülər. Şəhidlərimiz də oldu, qazilərimiz də oldu, amma düşmən üzərində möhtəşəm qeləbə qazanaraq ərazi bütövlüyüümüzü tamamilə barpa etdik.

Bu bayram günlərində vətənin yolunda canından keçən şəhid polislərimizin yeri Cənnət olsun deyirik. Xidmet edənlərə isə cansağlığı arzulayıq! Çevik Polis Alayıının Xətai, Binəqədi, Suraxanı rayonları üzərə böyük həmşə tapşırılan isə məsuliyyətlə yanaşır, ictimai asayı yüksək peşəkarlıqla təmin edir, cinayətkarlıqla qarşı feal mübarizə aparır və vətəndaşlarla isti, səmimi münasibətlər qururlar.

Ona görə də bu bayram günlərində Çevik Polis Alayıının eməkdaşlarının ciyinə böyük məsuliyyət düşür. Sevindirci haldır ki, onlar bu məsuliyyəti dərin-dən başa düşür və vətənə şərəflə xidmət edirlər!

Faiq QISMƏTOĞLU

Reklama dair ümumi tələblər dəyişir.

Adalet.az xəber verir ki, bu, Milli Məclisin keçirilən iclasında müzakirə edilən "Reklam haqqında" qanuna təklif edilən dəyişiklikdə əksini tapıb.

Qüvvədə olan qanuna əsasən, istehsalının (satışının) lisenziyanın və (ve ya) sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Layihəyə əsasən, istehsalının (satışının) lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir. Layihəyə əsasən, istehsalının (satışının) lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir. Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir. Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir. Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyanın və sertifikatın nömrəsi, verilmə tarixi və onu verən organın adı göstəriləməlidir.

Reklamda lisenziyan

AP-dən növbəti ikiüzlülük: 523 anti-Azərbaycan beyin, yeni qətnamə və...

Xəbər vermişdik ki, martın 12-də Strasburqda Avropa Parlamentinin plenar iclası çərçivəsində Bakıda hərbi cinayətlərdə ittihad edilən və məhkəmə prosesi keçirilən Ermənistən vətəndaşları ilə bağlı müzakirə aparılacaq. Məsələ ilə bağlı təcili qərar martın 13-də səsverməyə çıxarılaçaq.

Adalet.az xəbər verir ki, nəhayət Avropa Parlamenti növbəti dəfə ikili standartlardan çıxış edərək yekun nəticə əldə edib. Beləki, AP -də "Azərbaycan" tərəfindən erməni girovların, o cümlədən Dağılıq Qarabağın yüksək seviyyəli siyasi nümayəndələrinin qanunsuz həbsləri və saxta məhkəmələr" adlı saxta qətnamə qəbul edilib. Qətnaməyə 523 lehi-

nə, 3 əleyhinə ve 84 bitəref səs verib.

Slovakyalı deputati Miriam Leksman, fransalı deputati Natali Loiseau və diger ažrı erməni lobbisinin şirin pulsularına öyrənmiş ənənəvi "nifrətpüşkürən" deputatlar Azərbaycanı hədəf alıblar. Eyni zamanda dövlətimizi

kəskin tənqid etməkdən çəkinməyiylər.

Avropa Parlamentinin Azərbaycana qarşı haqsızlığı ilk dəfə deyil.

Avropa Parlamenti Azərbaycana qarşı həmişə qərəb nümayiş etdirib. 30 il ərzində Ermənistən işğalçılıq siyasetinə, vandalizminə susan

Avropa Parlamentinin bu gün ölkəmizə qarşı qərez nümayiş etdiirməsi ikiüzlülük, ədalətsizlik deyil, nədir. 30 il erməni cinayətlərinə susub,indi bizim əleyhiməze qətnamə qəbul edir.

Fikrimizi Millət vəkili Aqil Abbasin bir açıqlaması ilə bitiririk: "Avropa Parlamenti ikiüzlü təşkilatdır. Onlar 30 il erməni cinayətlərinə susublar. Hələ biz yaralarımızı sağalda bilməmişik, indi bizim əleyhimizə qətnamə qəbul edirlər. Qəbul edir ətsin, cəhənnəmə ətsin. Biz onun sözü ilə nəsə etmirik ki. Avropa bizim ağamızdır, aqsaqqalımızdır? Onlar ikiüzlü təşkilatdır, nə edirlər ətsinlər".

Əntiqə Rəşid

Deputat: "İnsanlar bir-birinə üzük, qazan, assüzən aparırlar, heç birini sənədləşdirmirlər"

"Cəmiyyetimizdə mediasiya mədəniyyəti çox aşağı olduğu üçün insanlar mübahisənin barışq formasında həll etməye meyilli olmurlar. Bu sistemin səmərəliliyinin təhlükə olunması çox əhəmiyyətlidir".

Adalet.az xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin iclasında "Mediasiya haqqında" qanuna dəyişikliyin müzakirəsi zamanı deputat Fazıl Mustafa deyib.

O bildirib ki, mediasiya sistemi bizim hüquq və cəmiyyətin özünü sisteminiñ güzgüsü kimi anlaşılmırı: "Xüsusi aile münasibətlərində çox ciddi məsələlər or-

taya çıxır. Bu, nikah müqavilələri ilə bağlı məsələdir. Biz çox vaxt burada vətəndaş məsuliyyətsizliyi məsələsinə arxa plan da tutduğumuzda görə bir sira məsələlər mediasiya və məhkəmədə çətinlik yaradır. Bizdə nikah müqavilələri könüllüdür.

Bele ki, insanlar bir-birinə üzük, qazan, assüzən və s. aparır, burların heç birini sənədləşdirmir.

Bunu sənədləşdirmədiyi üçün boşanma olan kimi mediasiyən, məhkəmənin

üzərinə yixırılar ki, bunun alınıb qaytarılması təmin edilsin.

Bu mübahisələr gündəmi zəbt edir. Uşaqın taleyi bir tərəfə qalır, amma üzüyün qasıını dəyişmişiz, bunu olduğu kimi qaytarmalısız deyə tələblər məhkəmənin

əsas mövzusuna çevirilir. Ona görə nikah müqaviləsinde məcburi elementləri bura tətbiq etməliyik. Bundan sonra heç bir şəxs hansıa şəkil də apardığı əşyalıların geri qaytarılması tələbi ilə bu qədər uzun mübahisəyə girməyəcək.

Bu məsələlər bir də qıdas xarakterli amilə çevirilib. Bir çox hallarda həmin əşyalara ehtiyac olmasa da, princip onun alınması üçün aile dəyərləri üzərində manipulyasiya edilmesinə səbəb verir. Bu, insanlar arasında barışmaz ziddiyyətlər yaradır".

Nicat

Qardaşlıq örnəyi: 110 illik Çanakkala zəfəri, 3 min azərbaycanlı şəhid ...

yətində olan bir ölkənin möhtəşəm qələbəsi kimi olaraq əfsanələşir, hər vətəndaşın xatirəsində qalır. Bir millətin gücünü ortaya çıxaraq nələr edə biləcəyini göstərir.

Türk Qurtuluş Savaşına da təsir eden bu döyüşə 3 mindən çox azərbaycanlı qatılır. Onar daa eynen türk qrasıları kimi türkçülük, İslam və Vətən uğrunda canlarından keçir. Döyüşdə qəhrəmancasına şəhid olan 253 min məhəmətçiklə birgə 3 min Azərbaycan türkü de şəhiudlik zirvəsinə ucalır. Beləliklə, İstanbul fəth edilməz, Çanakkala keçilməz şüarı gerçəkləşdi. Türkiye Cümhuriyyəti qurulduğundan sonra ingilis və fransız

donanmalarının geri çəkilməyə mecbur edildiyi gün, yəni 18 mart Çanakkala Şəhidlərinin Anma Günü olaraq elan eilir. Bu gün, bu tarix bir millət, iki dövlətin bir ideya uğrunda, qardaşlıq namine fərəh edəcəyi bir gündür. Bu qardaşlığını, azərbaycanlıların bu jestinin qarşılığında qardaşlaırımdı qəy qalmayıb. Azərbaycannın en çətin dövrüne özərini öməyə çatdırıblar. Xatirəniz yəqin ki: 1918-ci il sentyabrın 15-də Azərbaycan və türk əsgərləri Bakını bolşevik-dəşnək işğalından azad edərək Azərbaycan dövlətinin tarixinə şərəflə gün yazırlar. Bununla da müsələqiliyini təmin edən Azərbaycanda

ermənilərin və bolşeviklərin Bakı və ətraf rayonlardakı ağılağına son qoyulub. Osmanlı qoşunları bu döyüşlərdə 1130 şəhid verdi.

Bax, ele məqələnin bu anında yadıma bir misal düşdü. 2 il əvvəl Azərbaycan lideri İlham Əliyevin Türkiye lideri Recep Tayyip Erdoğanın ünvanlaşlığı bir təbrik məktubu yayıldı.

Məktubda qeyd olunmuşdu ki, qarşılıqlı etimad, dəstək və həmrəylilik kimi möhkəm təməllər üzərində qurulmuş dövlətərərəsi əlaqələr, eyni zamanda, regional əməkdaşlığı, sabitliyə və təhlükəsizliyə mühüm töhfə verir. "Böyük fərəh hissi ilə qeyd etmek istəyirəm ki, hazırda Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı, birliyi və strateji mütəfiqliyi nümunəvi xarakter daşıyır və özünün en yüksək zirvəsindədir".

Əminəm ki, qardaş xalqlarımızın sarsılmaz iradəsindən qaynaqlanan və "Bir millət, iki dövlət" prinsipinə əsaslanan Azərbaycan ilə Türkiye arasında münasibətlər birgə seylerimizle bundan sonra da yüksələn xətə inkışaf etməyə və möhkəməmeye davam edəcəkdir".

Əntiqə Rəşid

Orban Avropa İttifaqına 12 tələb irəli sürüb

Macaristanın Baş naziri Viktor Orban Avropa İttifaqına (Ai) 12 tələb irəli sürüb.

Adalet.az xərici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, V.Orban "X" səsli şəbəkəsindəki hesabında bildirib ki, sadalanan bəndlərin yerine yetirilməsini macar xalqı tələb edir.

Onun sözlərinə görə, Macaristan Al liderlərinin birliyin ayrı-ayrı ölkələrinin selahiyətlərini məhdudlaşdırmaq və onları xüsusile konsensusla qəbul edilməli olan en vacib siyasi qərarlarla veto qoymaq hüququndan mehrum etmek cəhdlərinə etiraz edir.

V.Orban həmçinin Al və bütün dünyada sol liberal ideyaları teşviq etmək üçün yaradılmış Corc Soros fondları tərəfindən suveren dövlətlərin işlərinə müdaxilənin yolverilməzliyinə diqqət çəkib. Bundan başqa, Macaristan Al-dən Avropanın xristian irlərini qorumağı tələb edir ki, bu da Asiya və Afrikanın müsələn ölkələrindən qanunsuz migrasiyaya qarşı mübarək demekdir.

Onun daha bir tələbi Avropa-da sülhə nail olmaq və Ukraynanı Avropa İttifaqına qəbul etməkdir.

Elxan Şükürlü

Ağ Evin yeni sahibi pulların hesabatını istəyir...

Ciddi hazırlıqları aparılan Tramp-Putin görüşünün faydasını bütün dünyaya göstərmək üçün ilk böyük sövdələşmənin Cənubi Qafqaz bağlı ola biləcəyi haqda gözənlər özünü doğrudur: artıq ham Azərbaycan, ham də Ermənistən rəsmən tasdiqlayib ki, tərəflər arasında sülh sazişinin mətni tam razılışdırılıb!

Bələdliklə, qalr görüş yeri və bir də Cənubi Qafqaz uğrunda bir-biriyəl çarışan iki nəhəng gücün - ABŞ və Rusiya rəhbərlərinin bu məsələdə razılışdırılmış ortaq mövqeyi.

Həzirdə Azərbaycan və Ermənistən rəhbərlərinin qarşılıqlı şəkildə bir-birinə qarşı irəli sürdüyü "Konstitusiyani dzyismək" tələbi isə prosesi məhz ABŞ-la Rusyanın ortaq nöqtəyə gələ biləmə anmadək uzaqtmaq mexanizmidir. "Nəhənglər" öz aralarında dil tapan, ortaq nöqtəyə gələn kimi, çox güman ki, ham Ermənistanda, ham də Azərbaycanda yeni Konstitusiya dzyiskliklərinə getmə qərəri veriləcək.

Hədəfələrin axarını diqqətlə izləyənlər bilir ki, Əliyevlə Paşinyan 2023-cü ilin 26 dekabrində Sankt-Peterburq görüşündən üzü bə yana, diplomatik manevrlərlə bir-birini çox məhərətlə qoruyaraq, yeni böyük hərbi toqquşmalara təhriklərdən yaymağa və prosesi ABŞ-dakı seziklər başa çatana, Ukraynada geopolitik güc nisbəti tam müsəyyənləşəndək uzaqtmağa çalışırdılar və buna da nail oldular.

Ukrayna savaşdı getdiyi ərafdə Paşinyanı sülhədən yayındırmaga və Cənubi Qafqazdan da Rusiya əleyhinə ikinci bir cəbhənin açılmasına çatışan çəvərlər artıq ABŞ-da məğlub olublar və Avropadən siyasi sohnəni tərk edirlər, bu isə Paşinyanın öünüdəki "Qərb səddi"ni götürür...

İndi əsas məsolə ABŞ və Rusiya rəhbərlərinin görüş tarixinin və yerinin müsəyyənləşdirilməsidir.

Əgər prezident Trampın 9 mayda -faşizm üzərində qələbənin 80 illiyində Moskvaya gəlisi real olarsa, səfərə əngəl tərəfdilərə, çox güman ki, bu qələbənin olda edilməsində rolə olan keçmiş sovet respublikalarının - Azərbaycanın və Ermənistən rəhbərlərinin də istirakıyla "dördlü format" seçilə və sülh müqaviləsinin imzalanması elə Moskvada da həyata keçirilə bilər.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin martın 14-də "Euronews" televiziyasına müsahibəsində "Biz növbəti hərbi qarşıdurmanın istisna edəcək əhatəli təhlükəsizlik mexanizmləri yaratmağa tələb edir. Uşaqın taleyi bir tərəfə qalır, amma üzüyün qasıını dəyişmişiz, bunu olduğu kimi qaytarmalısız deyə tələblər məhkəmənin

Yeri gəlmışkən, prezident İlham Əliyev sözügedən müsahibəsində, dolaysıyla, Ukrayna prezidenti Zelenskinin seçdiyi taktikanın hansı aqibət və etdiyinə də açıq eyham vurub. Görək, Zelenskisevərlərimiz Azərbaycan prezidentinin bu cümlələrini indi kimin ünvanına yozacaqlar: "...Əgər siz həmişə kimdənsə asılısunza və həmişə kimdənsə yardım istayırsınızsa, onda bir gün gələcək, həmin şəxs gəlib sizdən hesabat istəyəcək".

Ağ Evin yeni sahibi gəlib və ABŞ-in ayırdığı pulların hesabatını istəyir...

Faiq QISMETOGLU
faiqqismetoglu@box.az

Qar altından baş qaldıran çiçək...

Bu dəfə bahar gözəl bir aya - Ramazana təsadüf edir. Onsuza da biz həmişə baharı, daha doğrusu, Novruzu böyük sevgiyle qarşılımışaq! Min illerdür ki, belə olur və bundan sonra da təbii ki, belə də olacaq...

İndi hər iki gözəl ramazan artıq qapımızı döyür. Qar altından baş qaldıran çiçək də sevinir. Sevinir ki, daha onu qar, şaxta, soyuq üzütməyəcək və günəşin şəfaqlərindən nur alıb bir qədər böyüyəcək! Ramazanda Oruc tutanlar bu gün daha çoxdur. Allah onların oruclarını qəbul etsin! Yel çərşənbəsində yaxın dostumuz və qardaşımız, böyük ziyanlı, vətənpərvər insan İlham Əliyevə telefon açıb çərşənbə bayramını təbrik etdi. Dedi ki, təbrikə görə çox sağılon. İndi iftar süfrəsində əyləşmişik, bir azdan sizinə elaqə yaradaram! Biz də dedik ki, Allah orucunu qəbul eleyin! İlham qardaşımız Qubadlı rayonundandır.

Cox vətənpərvər, mərhamətli, qəlbində Allah sevgisi olan bir ziyalıdır. Birinci və ikinci Qarabağ savaşında döyuşən əsgərlərimizə, oğullarımıza maddi dəstək olub. Çətin vəziyyətdə olan insanlara arxa durub. Bu da təsadüfi deyildir, çünki İlham müəllim Quabdaklıda çox tanınan, sayılıb-seçilən nəslin, ailənin övladıdır. Və həmişə də ürəyi, qəlbini bu yerlərdə olub. Qubadlı azad olunandan sonra ora gedən və qolunu çıxmayıb iş görən insanlarından biridir, desək, yanılmayıq! Bir dəfə Kəlbəcərdən bize bir neçə gözəl görüntülər göndərmişdi. Hələ də onun səsi bizim qulaqlarımızdadır: "Bu güllərə, çiçəklərə, otlara, yaşlılıqlara baxın! Vallah, dünyanın heç bir yerində belə gözəllik görməmişəm. Bir metr yerdə min cür gül-ciçək, otlar var! Dünyanın ən gözəl yeri Kəlbəcərdir".

İlham Əliyev torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra orda gedən tikinti-quruculuq işlərində bir iş adamlı kimi yaxından iştirak edir. O, başqları kimi dildə "Vətən, səni sevirəm", - demir. O, bu sevgini əməlində göstərir. Bir neçə ay bundan əvvəl onu Türkiyəyə, Ankara ya Mustafa Kamal Atatürkün anım mərasimine dəvət etmişdilər.

İlham müəllim bu tədbirdə də yüksək səviyyədə iştirak etmiş, Mustafa Kamal Atatürkə və türk dünyasına olan böyük sevgisini əməli işi ilə göstərmişdir.

Başqasını deye bilmərik, İlham müəllim tək Ramazanda deyil, on bir ayın hər birində orucdur. Çünkü o, heç kimin paxilliğin çəkməz, qıybətin eləməz, pisliyin istəməz, əksinə, yixiləni ayağa qaldırar, acları doydurur, ağlar gözlerin yaşını silər, çətin durumda olan insanlara arxa durar! Bax, əsl oruc tutmaq belə olar. Bu işləri görəmək üçünse, insanda böyük ürək, təmiz qəlb olmalıdır.

İlham qardaşımızın ürəyi və qəlbini isə dünya boydadır. Allah orucunu qəbul eleyin, bizim qardaşımız. Və nə yaxşı ki, dünyamızda sizin kimi işiqli, nurlu insanlar var!

"Azercell" bizim pulumuza niyə oğurlayır...?

Bu birinci dəfə deyil ki, "Azercell" bizdən oğurluq edir. Bir ay bundan əvvəl anamdan və atamdan iki dəfə kontur oğurlayıb. Dinməmişik, üç gün qabaq isə bir neçə dəfə anamdan 2 manat cıvarında kontur oğurlayıb. Yenə dinməmişik. Demişik ki, yəqin bir anlaşılmazlıqdır, olub. Martin 13-də isə yen atamdan 2 manat oğurladı. Və bu dəfə bark əsbləşdi atam.

Necə əsbləşdisə, həttə təzyiqi qalxdı. Tay bu aq eləmək oldu, hal! Ona görə də atam məsələyə aydınlıq getirmək üçün "Azercell" Nizami rayonundakı müştəri xidmətinə getdi. Şənbə günü olduğuna görə həmin ünvanda heç kimi işləmirdi. Mühafizəçi deyib ki, birinci gün, yəni martın 17-de gələrsiniz! Ümumiyyətə, son aylar "Azercell" belə oğurluğunda abonentlər lap təngə gəlib və boğaza yiğiliblər.

Hətta bir neçə müştəri onun xidmətindən imtina edib. Başqa cür də ola bilməz! Oğru bir qurumun abonentli olmaqdansa, olmamaq daha yaxşıdı. Heç şübhəsiz, bizde bu araşdırılardan sonra onların xidmətindən imtina edəcəyik!

Dumanlı havalar təhlükədir

Heç kimə sərr deyil ki, bəzi qəzalar dumanlı hava şəraitində baş verir. Belə ki, sürücülər uzaq məsafəni qatı dumanda görmür, üstəlikdə sürət həddini aşır və bu vaxt belə ağır qəzalar qələməz olur.

Bir neçə ay bundan əvvəl respublikanın avtomobil yollarında qatı dumanda belə qəza yaranda, nəticədə zəncirvari qəza baş verdi, on dörd avtomobil bir-biri ilə toqquşdu, nəticədə ölenlər və xəsarət alanlar oldu. Çünkü bir çox sürücüler dumanlı havanı nəzəre almada. Yeni sürücü səhələnkarlığı oldu. Bu gün də respublikanın avtomobil yollarında tez-tez duman olur.

Üstəlik də onu nəzərə alsaq ki, qarşısından Novruz bayramı gəlir və yollarda hərəketin intensivliyi artacaq, bax onda sürücülər daha diqqətli olmalıdır. Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin inspektoru Elvin Hacıyev dumanlı hava şəraitini ile bağlı bir daha sürücüləri maarifləndirmək bildirir ki, dumanlı havada hər bir sürücü məsuliyyəti olmalı, avtomobilin duman faralarını yandırmalı, ara məsafesi saxlamalı, sürət həddini aşağı salmalı, belə çətin hava şəraitində tez-tez manevr etməmelidirlər. Təbii ki, bayram günlərində respublikanın müxtəlif bölgələrinə gedənlərin sayı da-ha da çoxalacaq. Ona görə də hər bir hərəkət iştirakçıbu təvsiyələrimizi nəzəre almalı və yol hərəkəti qaydalarına riayət etməlidir. Belə olsa, hər bir sürücü və sənəsin mənzil bəşinə sağ-salamat çatar!

Şahin oğlu dilənmədi

Bu gün ali məktəblərə qəbul olmayan abituriyentlər çox stress yaşayır, hətta intihar edirlər. Belə ki, mart ayının 2-də qəbul imtahanı verib birinci mərhələdə 100 bal toplayan abituriyent intihar edib. Səbəb də bu olub ki, Polis Akademiyasına qəbul olmaq istəyən bu gənc birinci mərhələdə az bal yığıb və az nəticə göstərib. Ona görə də o uşaqq özün olduğunu.

Təhsil üzərə ekspert Səməndər Məmmədov deyir ki, bəzi şagirdlər ali məktəbə qəbul olmamışı faciə hesab edirlər. Amma nəhaq yere, mən 50 ilə yaxın pedagoji sahədə çalışmışam, onun 30 ilini direktoru olmuşam və həmişə şagirdlərimə demişəm ki, birinci ili ali məktəbə qəbul olmayanda ruhdan düşməsinlər. Bu il olmasın, gələn il olsun! Bir də valideynlər az bal toplayan və ali məktəbə qəbul olmayan abituriyentləri danlamamalı, üstünə getməmelidir. Əksinə biz hamımız həmin uşaqlara dəstək olmalı, depressiyaya düşməyə qoymamalıyıq! Ali məktəbləri bitirib o qədər işsiz qalan gənclərimiz var ki. İndi sənət öyrənməyə daha böyük ehtiyac var. Çünkü sənəti olan adam heç vaxt işsiz qalmır və həmişə onun çörəyi var.

Səməndər müəllimin sözüne qüvvət bu barədə "Qabusnamə" də də yazılın. Şah öz övladına hər şeyi öyretdir. Axırda dəmirçi sənətini ustalar ona öyredir. Ele olur ki, şahın oğlu döyüşə gedir, mühasirəyə düşər, çayı üzüb başqa ölkənin ərazisində keçir. Bərk açıր və çörək tapşır yeməyə. İsteyir dil-lensin, birdən gözünə bir dəmirçi seksi dəyər. Gedir dəmirçinin yanına deyir ki, mənə iş ver, işləyim. Dəmirçi də ona iş verir! Dəmirçi görür ki, bu uşaqq lap yaxşı işləyir, artıqlaması ilə ona pul verir və bilmir ki, bu oğlan qonşu məmələkətin şahının oğludur. Bax, görürsünüz, sənət şah oğlunu acliqdan və diləncilikdən xilas edir!

Dünya onların vecinə deyil...

Bütün ölkə özəl televiziya kanallarının fəaliyyətindən nərazılıq eləyir, amma onlar yene öz bildiklərindən əl çəkmirlər.

Yeni atalar deyim: "Dəyirman bil-diyyini edir, amma çax - çax baş ağıridır"

Ölkənin tanınmış ziyalılarından biri olan, Xalq artisti Şeyx Əbdül deyir ki, özəl televiziya kanalları milli adət-ənənələrimizi, mədəniyyətimizi məhv etdi, yene onların vecinə deyil.

Əksinə bir az da üstün qoyub, onlar insanların əsəbləri ilə oynayır! Həmin kanalların bu xalqa bir qəpiklik xeyrili yoxdu. Və kanallar çoxlu pul qazanır, düşük-düşük verilişlərlə insanlarin zövqünü korlayırlar. Harda səviyyəsiz, küçədən kələm müğənni varsa, bu özəl kanallarda görmək olar. Cox qəribədir

ki, bu qədər sosial şəbəkədə, cəmiyyətdə onlar tənqid olunur, amma bundan bir nəticə çıxmırlar.

Ermənilərin vurdugu ziyan qədər mədəniyyətimizə ziyan vuran bu kanalların düşük verilişlərinin qarşısı adıyyatı qurumlar tərəfindən niye alınır, bax bunu başa düşmək olmur! Bəsit, bayağı verilişlərdən tamaşaçılar lap təngə geliblər. Bir "manis" hər gün üç kanalda gəzir və oxuduqları da bir qara qəpiyə dəymir. Onlar gündə üç dəfə efirə çıxmadaqdan utanır, amma valla, biz onlara baxmaqdan utanırıq! Heç onlarda utanın üz də yoxdur! Çünkü efirə çıxbıq ağızlarına gələnləri danışır, geyimləri isə lap pis gündədir. Nə isə... Və elə bil ki, özəl televiziya kanalları "manis"lar və bəzi həkimlər üçün yaranıb. Cix efirə ağızına gələnləri danış!!!

Nasaz avtomobil yolda qalırsa...

Biz tez-tez istər magistrallı, istərsə də şəhər-daxili yollarında avtomobil lərin sıradan çıxış yolun ortasında qaldığını görürük. Belə nəqliyyat vəsi-tələrini tıxac yaratmaqla yanaşı, qəza şəraitinə də rəvac və-

Nasaz avtomobil lərin sürücüləri təhlükəsizlik qaydalarına da bəzi hallarda əməl etmirdi, qəza nişanlarından yarallandı, qəza işığın yandırmır, bir sözü, təhlükəsizlik qaydalarına bigənə yanaşırlar.

Bu da bayaq dediyimiz kimi, hər qəzaların baş vermesinə münbit şərait yaradır. Bakı şəhərində də belə hallarla tez-tez üzləşirik! Xüsusiylə də gecə saatlarında belə vəziyyət yarananda digər nəqliyyat vəsi-tələrinin sürücüləri çıxılmaz anılar yaşayırlar.

Daha doğrusu, qəza işarəsindən və işığından istifadə etməyən sürücülər başqalarını pis vəziyyətdə qoyurlar və nəticədə digər avtomobil nasaz olub yolda qalmış avtomobile çırır. Və ölüm, xəsarət alma baş verir. Bakı Şəhəri Dövlət Yol Polisi İdarəsinin ictimaiyyətə əlaqələr bölməsinin rəisi Toğrul Nəsirli deyir ki, nasaz avtomobil lərin yolda qalarkən sürücülər tərəfindən bütün təhlükəsizlik tədbirləri vaxtında görülməlidir.

Həmin avtomobil yoldan götürülməyənə kimi qəza təhlükəsi qalır. Belə vəziyyətdə digər nəqliyyat vəsi-tələrinin sürücüləri də diqqətli olmalıdır. Birmənəli olaraq hər bir sürücü çələşməlidir ki, belə şərait baş verməsin. Əgər baş verirsə, ona qarşı qabaqlayıcı tədbirlər görülməlidir!

Kartofun kilogramı bir manat əlli qəpik!

Həm işə bayram günlərində bazar-dükəndə hər şeyin qiyməti kelle-çarxa qalır. İndi də belədir.

İkinci çörək adlanan kartofun qiyməti bir manat əlli qəpik olub. Yerli Gədəbəy kartofu isə dəhə bahadır. Onun kilogramı iki manatdır. Martin axırına yaxın onun qiyməti bir qədər də bahalaşacaq. Yəqin soğanın da qiyməti kartofundakindan az olmayacağı! Bütün çərəzlərin qiyməti demək olar ki, artıb. Qoz, findiq, badam və digər ləpələr həddindən artıq bahadır!

Dörd nəfərdən ibarət bir ailənin Novruz süfrəsi açmasına 400-500 manat pul lazımdır! Bu, pul isə hər ailədə yoxdur. Xüsusiylə də təqəüdülər və müavinət alanlar cox çətin ki, belə bir süfrə açınlar.

Ona görə də, belə ailələri imkanlı adamlar diqqətde saxlamalı və onlara maddi kömək göstərməlidirlər. Mən bir imkanlı adam tanıyıram, hər bayramda yüzdən cox ailəni sevdirir.

Özü də adını heç kimə bildirmir. Ona deyəndə ki, adını niya bildirmirsən? Cavab verir ki, sağ el verdiyini, sol əl bilməli deyil. Kasib insanları sevindirir belə adamları gecətəz Allah da sevindirir və onun ruzisini bire-beş artırır!

EMİL FAİQOĞLU

ƏDALƏT •

20 mart 2025-ci il

Türk jurnalist "Göy Məscid"i və İrəvanı türk tarixi adlandırdı: Snell qəzəbləndi

Xəbər vermişdi ki, martın 11-də Türkiyənin 10 media orqanını təmsil edən jurnalistlər İrəvanda Ermənistən baş naziri Nikol Paşinyanın müsahibə götürüb.

Səfərdə "CNN Türk", "Hurriyet", "Daily News", "T24", "Anadolu", "İhlas", "Sözcü", "Mediascope" kimi media qurumlarının eməkdaşları iştirak edib.

Adalet.az xəbər verir ki, bundan hədəsiz narahat olan işə sosial mediada Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı təxribatçı paylaşımları ilə tanınan ermənipərəst lobbiçi, amerikalı "jurnalist" Lindsi Snell olub. Amerikalı jurnalist bu bərədə X-sosial şəbəkə hesabında paylaşım edərək öz ampluasını genişləndirib: "Bir

neçə gün əvvəl baş nazir Nikol Paşinyanla müsahibə üçün İrəvana gələn türkiyəli jurnalist İranın Göy Məscidi ni ziyyət edərək, onu, eləcə də İrəvanı "tarixi türk" elan edib. Türkiyəli jurnalist iddia edib ki, Yerevanın türkçə adı İrəvandır: "Ona görə də es-

lində türk tarixində və Türk İmperatorluğunda öz yeri olan bir şəhərdir.

Arxamızda İrəvanda qalan yeganə məscid var, o, 1700-cü illerdə, İrəvan xanlığında, Hüseynin hakimiyyəti dövründə, burada Hüseyin Əlinin də yaşamadığı, azərbaycanlı

türklərin de yaşamadığı bir məsciddir."

Qeyd edək ki, bu faktə ermənilərdən çox qeyzlənən Lindsi Snellin ilk addımı deyil. O, 2023-cü ildə 49 ölkədən 150 xarici qonaq, o cümlədən dünyadan 34 ölkəsinin dövlət informasiya agentliyi, 12 beynəlxalq təşkilat və media qurumu iştirak edən Şuşa Qlobal Media Forumunu da hədəfə almışdır.

Lindsi iştirakçılardan siyasi şəhərini paylaşaraq bununa faktiki olaraq bu şəxsləri təqib etməyə çağırırdı, onların nüfuzuna xələl yetirməye çalışırdı və bunu onların guya "Qarabağda 120 min sakini blokadaya alan" ölkədə keçirilən forumda iştirak etmələri ilə esaslandırırdı.

Əntiqə Rəşid

Moldova da sülh sazişi ilə bağlı bəyanat yaydı: "Alqışlayırıq!"

Bakı və İrəvan arasında sülh sazişi layihəsinin mətni üzrə danışçıların yekun-

laşmasına xarici ölkələrin müsbət reaksiyaları durmadan artır.

Adalet.az xəbər verir ki, Moldova Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistən və Azərbaycan arasında sülh sazişinin metni üzrə danışçıların başa çatmasını alqışlayan bəyanat deyilir.

Moldova Xarici İşlər Nazirliyi X-nin mikrobloqunda müvafiq bəyanat yayıb. Bəyanatda deyilir:

"Moldova Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistən və Azərbaycan arasında sülh sazişinin metni üzrə danışçıların başa çatmasını alqışlayır. Bu, Cənubi Qafqazda davamlı sülh və sabitliyə nail ol-

maq yolunda mühüm addımdır", - postda deyilir.

Qeyd edək ki, bu tip bəyanatlar Braziliya, Almaniya, İran, Estoniya, İspaniya, Fransa, Gürcüstan, Qazaxistən, ABŞ, Rusiya, Xorvatiya, Səudiyyə Ərəbistanı, Qırğızıstan, İtaliya, Polşa, Yunnanistan, İordaniya, Macaristan, eyni zamanda BMT, NATO, KTMT, AB və AŞ tərəfindən yayılıb və bu ölkə və təşkilatlar sülh sazişini layihəsinin metni üzrə danışçıların yekunlaşmasını alqışlayırlar.

Ə.Rəşid

Aİ müşahidəçilərinin "ört-basdır missiyası": "Sakitlikdir"

Xəbər verdiyimiz kimi, martın 16-da Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi Ermənistən silahlı qüvvələrinin sərhəd zonasının cənub-şərq hissəsində yerləşən Azərbaycan mövqelərini atəşə tutması bərədə üç dəfə məlumat yaydı.

Məlumdur ki, Ermənistən atəş açdığını müxtəlif bəhənələrə boynundan atmağa

çalışıb. Onun bu gedisi isə Avropa İttifaqının (Aİ) Ermənistəndəki Monitoring Missiyasının qərgahı kömək edib.

AB-nin bu ölkədəki missiyası sərhədə patrol göndərib və vəziyyətə bağlı raport verib. Raporda deyilir: "Vəziyyət sakit və sabit olaraq qalır, qeyri-adı fealiyyət müşahidə olunmur"- AB missiyasının

vəziyyətlə bağlı raportunda deyilir. Erməni mediası həzirdə missiyanın ermənipərest mövqeyini dəstəkləməkdə israrlıdır.

Qeyd edək ki, Ermənistən təxribatçı hərəkətlərini ört-basdır etmək üçün orda olduğuna şübhə yoxdur.

2025-ci ilin yanварında Avropa İttifaqı ölkələrinin səfirləri 209 nəfərdən ibarət olan Aİ-

nin Ermənistəndəki müşahidə missiyası ilə bağlı qərarı Brüsselde təsdiqləyiblər.

Qərara əsasən avropalı müşahidəçilər Ermənistən sərhədini rayonlarında da-ha iki il - 2027-ci il fevralın 19-dək qalacaqlar.

Hələ 2 il Aİ müşahidəçilərinin bu tip oyunbaşlıqlarını müşahidə edəcəyik.

Əntiqə Rəşid

50 nömrəli marşrutda işləyən sürücü qoçuluq edir

dir. Belə ki, martın 18-de saat 12:15-də bu marşrutda hərəkət edən 90-HS-593 nömrəli avtobusa idarə edən sürücü sərnişinlərə kobud

rəftar edir, özünü normal aparmır. Sərnişinlər onu iradın bildirəndə o, əsəbleşir və özündən çıxır-

di. Bir yaşılı qadın onu dedi ki, oğul, maşını yavaş sür, mümkünə , qəbiristanlıqla saxla düşüm. Sürücü isə heç nəyə əhəmiyyətli vermir, kobud hərəkətlərini da-

vam etdirirdi. Hətta həmin avtobusun sürücüsü masını saxlayıb sərnişinin üstüne hücum çəkdi. Yaşlı insan isə diləndi ki, nədir, düz söz de-diyimə görə, məni döyəcək-sən, , üstümə gelirsen! Sü-rücü özünü qoçu kimi aparır, hele atası yaşda olan kişini vurmaq istəyirdi. Sərnişinlərin iradından sonra özünü bir qədər yiğişirdi!

Biz üzümüzü marşrutun sahibine və Yerüstü Nəqliyyat Agentliyinə tutub deyirik: Belə kobud, mədəniyətsiz və qoçuluq edən sürücülərden sərnişinlərin canını xilas edin! Öks-təqdirdə xoşagelməz hadisələr baş verə bilər."

EMİL FAİQOĞLU

Vüqar Abbasov

Süh cox yaxındır

Bugünlərdə Avropa Xəbər Agentliyində (European News Agency) yazdığım məqaləni Azərbaycan dilində "Ədalət" in oxucuları ilə bələşürəm.

Azərbaycanla Ermənistən arasında sülh müqaviləsinin bağlanmasına artıq heç bir maneə qalmayıb..

Son günlərdə Azərbaycanla Ermənistən arasında uzun müddət davam edən sülh danışqları yekunlaşdı. Müqavilənin son şərtləri razılıqla təsdiqləndi. Ərmənistən Azərbaycan şərəfləri qarşı iddiyalardan imtina etməli və bunu öz konstitusiyasından çıxarmalıdır. Bundan əlavə, heç bir dövlət öz sərhədləri boyunca digər ölkənin hərbi qüvvələrini yerləşdirməməlidir. Qeyd edək ki, sülh sazişi layihəsi 17 maddədən ibarətdir.

"Mən üzrə işlər yekunlaşıb. Sonrakı mərhələdə Ermənistən Konstitusiyasından Azərbaycana qarşı orazi iddiaları çıxarılmalıdır. Bundan əlavə, Minsk qrupu və onun qalıqları da loğy edilməlidir", - Azərbaycanın Xarici İşlər Ceyhun Bayramov danışqların yekunu barədə bildirib. Ermənistən Xarici İşlər Nazirliyi də aqıqlama verərək sülh müqaviləsinin imzalanmağa hazır olduğunu bəyan edib. "Ermənistən Respublikası sülh müqaviləsinin imzalanma tarixi və yeri ilə bağlı Azərbaycan Respublikası ilə məsləhətləşmələrə başlamağa hazırlı", - nazirliyin yaydığı məlumatda qeyd olunub. Qəfqazın bu iki dövləti sülhə çox yaxındır. İndi sadəcə sülh müqaviləsinin imzalanması qalır.

Ölər sülh müqaviləsi imzalanısa, region toxmınən 35 ilən sonra sülh qoşuşacaq. Bu, şübhəz ki, region üçün böyük əhəmiyyət daşıyır. Hər iki dövlət, xüsusi ilə Ermənistən üçün bunun iqtisadi bacıxından faydalı olacaq da göz qabağındadır. Sülh müqaviləsi imzalandığı təqdirdə, Ermənistən həm Azərbaycan, həm də Türkiye ilə sərhədləri açılaq və bə da iqtisadi bacıxından xüsusi ilə Ermənistən üçün böyük imkanlar yaradacaq. Digər tərəfdən, Azərbaycan Qərb dövlətləri, xüsusi ilə ABŞ üçün mühüm tərəfdən. ABŞ-in İranla münasibətlərini, Azərbaycanın İranla sərhədini və hazırda İran orasında yaşayan toxmınən 30 milyon azərbaycanlı mövcudluğunu nəzərə alsaq, Azərbaycanın strateji əhəmiyyəti ABŞ üçün daha da artır.

Bu yerdə tarixi bir məqamı xatırlatmaq faydalıdır: 1813 və 1828-ci illərdə Rusiya ilə İran arasında bağlanmış müqavilələr nəticəsində Azərbaycan iki hissəyə bölündü. Ölkənin böyük bir hissəsi İranın tərkibində qaldı, digər hissəsi isə Rusiya imperiyasına birləşdirildi. 1918-ci ildə Rusiya imperiyasının süqutundan sonra Azərbaycan müstəqilliyini elan etdi, lakin 1920-ci ildə Sovet Ordusu ölkəni yenidən işgal etdi. Azərbaycan 1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa etdi. Həmin dövrdə Ermənistən, Rusiyadan dəstəyi ilə, Azərbaycanın 20% torpaqlarını - Qarabağ və ona bitişik yeddi rayonu işğal etdi. Bu işğala dair Birləşmiş Millətlər Təşkilatının dörd qətnaməsi mövcuddur. 2020-ci ildə Azərbaycan 44 günlük müharibə nəticəsində işgal altında olan ərazilərinin böyük hissəsini azad etdi. 27 sentyabrda başlayan İkinci Qarabağ müharibəsi 10 noyabrda Azərbaycan, Ermənistən və Rusiya arasında imzalanmış birgə bəyanatla dayandırıldı. İmzalanmış sənədə əsasən, Ermənistən işgal etdiyi digər əraziləri də tərk etdi. Nəhayət, 19 sentyabr 2023-cü ildə Azərbaycan cəmi bir günlük antiterrör əməliyyatı keçirərək öz ərazisini tamamilə işğaldən azad etdi.

Bir neçə il davam edən sülh danışqları, nəhayət, yekunlaşıb. Qeyd etmək lazımdır ki, region dövlətlərinin - Rusiya, İran və Qərb ölkələrinin bu bölgədə maraqları var. Siyasi prosesləri diqqətlə izləyənlər bilirlər ki, bir neçə gün önce ABŞ Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Stiv Uitkoff Moskvaya soñər etmişdi. İsrail və Azərbaycan mediasının verdiyi məlumatə görə, Uitkoff Moskva danışqlarının tamamlaşdırıldından sonra Azərbaycana soñər edib. Bəzi siyasi ekspertlər bu soñər Azərbaycanla Ermənistən arasında imzalanacaq sülh müqaviləsi ilə əlaqələndirir, digərləri isə fərqli baxış ortaya qoysurlar. Hətta bəzi siyasi analitiklər ABŞ Prezidenti Donald Trump ilə Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin Bakıda görüşü biləcəyi ehtimalını da irəli sürürələr. Azərbaycanın Qərb və Rusiya arasında balanslı siyaset aparması bu ehtimallı da inandırıcı edir.

Hər halda, Azərbaycan və Ermənistən sülh müqaviləsinin imzalanmasına, Ukrayna ilə Rusiya isə atəşkəs bir addımlıqdadır. Regionun sülhə ehtiyacı var. Özümüz tam olaraq pasifist (hər cür mühərabənin, hətta milli azadlıq mühərabəsinin əleyhinə çıxan insan) adlandırmaması da, mühərabələrə son qoyan liderlərin adalarının tarixə qızıl hərflərlə yazılımına olduğuna inanram. İsvəç Kralı XII Karl (1697-1718) demişdi: "Mən qorara gəlmışəm ki, heç vaxt ədalətsiz mühərabəyə başlamayım, amma ədalətlərə olanı da heç vaxt dayandırmayım." Azərbaycan haqlı olaraq öz ərazilərin işğaldən azad etdi və Ermənistənə qarşı heç bir orazi iddiasi yoxdur. Ermənistən da artıq Azərbaycana qarşı orazi iddiasından imtina etdiyi rəsmi olaraq bildirib. Bu iki dövlət arasında sülh müqaviləsinin bağlanması üçün heç bir maneə qalmayıb. Lakin Ukrayna ilə Rusiya arasında hələ də razılıqlaşdırılmalı çox məsələlər var. Bu problemlərin həlli ədalətin qalib galması ilə nəticələnəcək, yoxsa güclər üstünlük təşkil edəcək? Arzumuz ədalətin qələbə calmasıdır. İndi böyük güclərin nə istədiyini görmək qalır.

Niderland

ƏDALƏT •

20 mart 2025-ci il

7

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru

Novruz bayramına Zəlimxan Yaqub işığında Yol gedirəm

Gelin etiraf edək ki, söz əbədiyaşarlığı o zaman qazanır ki, o, yaddaşa yazılır. Müəllifin halal haqqını oxucunun halai haqqına çevirir. Və beləcə söz təkcə müəllifin yox, həm də oxucunun mülkiyyəti olur. Ürəyi istəyəndə, yadına düşəndə, yeri gələndə ondan yararlanır. Neca ki, bizim böyük əksəriyyətimiz, xalq şairi, heç vaxt unudulmayacaq Səməd Vurğunun "Azərbaycan" şeirini əzbər bilirik. Qürbətdə də, məmləkətdə də o şeirin işığında özümüzə təselli veririk. Yaşayıraq o şeirlə. Və deməli həm də Səməd Vurğını yaşıdırıq.

Bu mənəda təqibin son 40 ilimizde ən çox oxunan şairlerimizden biri də unudulmaz Zəlimxan Yaqubdur. İstər el şənliliklərində, aşiq məclislərində, istər poeziya günlərində, isterse də adamın ruhu rəhatlıq tapmayanda üz tutduğu ünvandı Zəlimxan Yaqub şeiri. Və şəxsən mən birmənali olaraq ardıcıl qapısını döyüüm kitabların sırasında Bəxtiyar Vahabzadə, Məmməd Araz, Nüsrəi Kəsəmənli, eləcə də Zəlimxan Yaqub öndə dayanır. Oxuduqca dünənmə də, bugünün də, sabahım da gözlərimin önündə canlanır. Xatirələrim təzelənir. Elə iki gün önce də yena ehvalim orbitində çıxmışdı. Könlüm sizildədi. Xəyalım dolaşdı. Əlimi uzadıb kitab rəfindən "Qarabağ şikəstesi"ni götürdüm. Zəlimxan Yaqubun "Qarabağ şikəstesi"ni. Bir dəfə oxumuşdum. Özü də hər şeirini, hər bayatısını təkrar-tekrar və baresində bacardığımı kağıza köçürmüştüm. İndi də köklədi məni. Qaytarıdı sözün işığına Zəlimxan Yaqubun "Qarabağ şikəstəsi". Bir də gördüm ki, ustadın misrasını təkrarlayıram, deyim ki:

- Arsız-arsız yaşayıram dünyada
Yəqin sizin də diqqətinizi çəkdi bu misra. Ona görə siz də oxuyun bu şeiri:

*Canım çıxı quraqlığın alındən,
Yaylağım yox, yağışım yox, qarım yox.
Kölgəsində sərinlənib qalmağa,
Ağacım yox, yarpağım yox, barım yox.*

*Tanrımla, mənə nələr yazdı qismətim,
Zərrədən də min qat azı qismətim.
Bir təhqirdi, bir qapazdı qismətim,
Bundan özgə xeyrim yoxdu, karım yox.*

*Torpağımı kəsən, tökən qayçı var,
Bir payımdan, min pay çıxan payçı var.
Düdüküçü var, zurnaçı var, züyüş var,
Şuşam yoxdu, muğamım yox, tarım yox.*

*Çəqqal çöldən çəkdi yedi, it evdən,
Çilpaq qaldı, çıxmaddı lüt evdən.
Nəyim qaldı bölməzdən, bütövdən?
Yarım varsa, yarım yoxdu, yarım yox.*

*Nələr salır haray yada, ün yada?
Qarabağda işq verir gün yada.
Arsız-arsız yaşayıram dünyada
Arım yoxdu, arım yoxdu, arım yox!*

Bəli, ayri-ayrılıqla fərq olaraq yəqin ki, hansısa məqamda biz içimizdən bu hissələri keçirmişik. Qarşılaşduğumuz haqsızlıq, ədalətsizlik, bigənelik, nankorluq, xəyanət, bir sözə, ruhumuzu, üreyimizi üzən naqışlıklar bizi dünya ilə üz-üzə qoyub.., Biz də bu səbəblərdən dünyadan küsmüşük, dünyaya etiraz etmişik, onu günahlandırmışık. Özümüz də bilə-bilə ki, bütün bunları bizim çevrəmizdəkilər edirlər. Adam cilidində olub adam olmayanlar törədirler, onlar

yeyirlər haqqımızı. Biz isə köhnə kişilər demiş, "eşşeyin əvəzinə palanı döyüdürük"

Həqiqətən misraların yükü, fikir tutumu, yaratdığı ovqat adamı bir az özüne qaytarı... bir az toparlanmasına, ayağıni yerə bərk şökəməsinə əl uzadır, rişə verir. Həmin o uzanan əldən tutub düşüñürsən, anlamağa çalışırsan. İsteyirsen ki, yerlə-göyün arasındaki bu boşluqda kim olduğunu təxmin edə biləsen. Qarşılaşdığını, özün üçün yaratdığını sualın cavabını tapa biləsen. Həmin məqamda gözünü torpaq çekir. Ayaqlarının ucuna baxanda anlaysırsan ki, axtardığını tapmışan. Tapdığın isə sənin kim olduğundan.

du, yəni sənin kimliyində. O kimliyin yozumu Zəlimxan Yaqubun səsi ilə, nəfəsi ilə gəlib çatır mənə, sənə, oxucuya. Bilirik, kim olduğunu və anlaysıraq ki, elə Zəlimxan Yaqub da bizimlə bir yerdədir. Axi, o yazıbdır:

*Bu dağ mənim öz dağımı,
Mən bu dağın bulağıyam.
Çəmənində közə dönüş
Şölənmiş çıraqıyam.*

*Bu daş mənim öz daşımı,
Öz tarixin, öz yaşımdı.
Qaya məğrur qardaşımı,
Onun səsi, sorağıyam.*

*Bu yol mənim öz yolumdu,
O tay, bu tay sağ-solumdu.
Xəzər sinəm, Kür qolumdu,
Xan Arazın fərağıyam.*

*Şəcməliyəm tükən tükü,
Ağırda çıynimin yükü.
Köküm Dədə Qorqud kökü,
Qaracoğlan bulağıyam.*

*Deməsinlər gəldi-gedər,
Keçirmərəm ömrü hədər.
Öləndə də qəbrim qədər
Azərbaycan torpağıyam!*

İndi bildinizmi, biz kimik? - özünü dərək edən, özünü vətəndaş sayan hər birimiz bu vətənin bir ovuc torpağıyıq. Bu torpağın barı, bərekəti əsində bizişir. Aydınlarımızdı, igidlərimizdi, xanım-xatın qızlarımızdı. Önə çıxan, söz, sənət sahibi olan ve öz ziyanının işığında Azərbaycanı tanıdanlardı. Təbi ki, cir meyvələri həmişə olub. Bu mənəda birlərin arasındaki qüsurluların, naqışların, yurda, milletə ləkə olanların mövcudluğu dönyanın hər yeri üçün xarakterikdir. Ona görə də yaxşları daha çox görmək, dəyərləndirmək, arxasında dayanıb öne getmesine yardımçı olmayı bacarmalıyıq. Mehz bu yolu tutsaq, yenilmez, qolu, dizi bükülməz olacaqıq.

Bu anlarda ruhumu oxşayan "Qarabağ şikəstesi"nin bayatılar bölümünə gəlib çıxıram. İlk qarşılaşdığını bayati dərhal diqqətimi çəkir, Zəlimxan yazarı ki:

*Qeyrət göyner, ar sizlər,
Yarsız qalsa, yar sizlər.
Burda BƏXTİYAR yanar,
Orda ŞƏHİRİYAR sizlər.*

*Sevinci az eylədi,
Dərdi taraz eylədi.
Həsətimiz Məmmədi -
MƏMMƏD ARAZ eylədi.*

*Dilimiz qısa qaldı,
Yasımız yasa qaldı.
Çadırlara dil demək
AQİL ABBASA qaldı.*

*Can bağçalar, can bağlar,
Yaralarım şan bağlar.
Bayati bir zəmidi,
Dərzi ZƏLİMXAN bağlar.*

Qarşımdaki kitabı qatlayıb bir kənara qoymağın tam səmimi deyim ki, əlim gəlmir, ayrılmıq istəmirəm. Çünkü bu kitabda bir-birini tamamlayan şeirlər, poemalar öz aurasından uzaqlaşmamış imkan vermir mənə. Hələ Qarabağın, Şuşanın işğaldə olduğu illərdə Zəlimxan Yaqubun aqala dünənya meydən oxuya-oxuya yazdığını "Şuşa şikəsti", "Şuşada balam qaldı" və digər Şuşayla, şəhidlərimizlə, əsgərlərimizlə bağlı şeirləri, adamı təşənə edən ruhu indi də qayaşlaşmış və sağalmaq üzrə olan yaralarına siğal çekir. Onda ustadım Zəlimxan yazdı ki:

*Şuşa deməlidir yanın dilimiz,
Şuşa deməlidir saat da, an da.
Şuşa deməlidir gözdə nurumuz,
Şuşa deməlidir damarda qan da.*

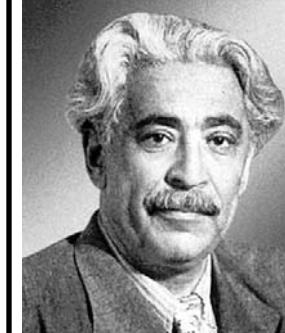
*Məhəbbət pisliyi kürüməlidir,
Xəyanət buzları əriməlidir.
Hamı getməlidir, yeriməlidir,
Qeyrət dediyimiz silaha doğru.*

*Şuşa deməlidir çölün quşu da,
Şuşa deməlidir dağın daşı da.
Şuşa deməlidir gözün yaşı da,
Şuşayla yeriyək sabaha doğru.*

*Şuşa deməlidir canda nəfəs də,
Şuşa deməlidir gözdə həvəs də.
Şuşa deməlidir boğazda səs də,
Şuşayla ucalaq Allaha doğru.*

Ruhun şad olsun, böyük ustad. Bu gün də bize əmanət qoyub getdiyin, Söz Qalasının divarlarına hördüyün misraların, fikirlərin könklüməz oxşayı, darixanda, sıxlığında, qaygıların içinde itib-batanda hayımıza çatır. Yenə hiss edirik odunu, alovunu... Yenə bir-birinə muncuq kimi düzülen sözlərin işığında nurlu çöhrəni görürük və yene bütün işgal dövründə bir an da olsun səni tərk etməyən qəlebəye inamının xoşbəxtliyini yaşayırıq. Sən hələ qəlebədən çox-çox əvvəl yazmışdır bu misraları və hamimizə demişdin ki, bizi yalnız QƏLƏ-BƏTƏ yaşıdadacaq. Mən də həmin o şeiri bir bəndi ilə yazdıqlarına nöqtə qoyuram.

*Doğan GÜNEŞDİR sökülen danın,
Alar qısamı tökülen qanın.
Ucaldar başını Azərbaycanın,
Qeləbe! Qeləbe! Yalnız Qeləbe!*

Bahar

Bahar, istəklimsən başdan-binadan,
Ən gözəl qızısan sən təbətin.
Xoşbəxt yaranmış xoşbəxt anadan,
Gözünün odusən şeirin, sənətin,
Ən gözəl qızısan sən təbətin.

Mənim də şair tək qanım qaynardır,
Yerdə arzularım gül açır rəng-rəng.
Başında daima fikirlər vardır,
Daima döyüñür sinəmə ürək,
Yerdə arzularım gül açır rəng-rəng.

Sükuta düşmənsən əzəldən sən də,
Na yatır, nə də bir sakit olursan.
Çöllərə min yaşıl xalı sərsən də,
Çarşışib yağışla, boranla, qarla,
Qişın son nefəsi qasırgalarla
Sən də döyüşlərdə yaşa dolursan,
Na yatır, nə də bir sakit olursan.

Buludlar qoynunda çaxan şimşəyin,
Sivri qılınc kimi sıyrılır qından.
Tufan da qoparır bəzən küləyin,
Dağlara səs düşür qışqırından.

Bahar, qoy suların gurhagur axısin,
Sinəmin üstündən keçsin sellərin.
Başının üstündə şimşək də çaxsin,
Qoy tufan qoparsın əsən yellerin.

Doyunca çarpışib qasırgalarla,
Göydə qartal kimi yorulum mən də.
Sonra qoşa yatıb dostum baharla,
Baş-başa dincəlim bir göy çəməndə.

Dən olub səpilək gəl səninlə mən,
Göyərək torpaqda sünbüllər kimi.
Qızlar güləb çəksin qoy etrimizdən,
Baharın zinəti al güllər kimi.

Qoşa çinar olub bitək yol üstə,
Göylərə boy ataq öz ölkəmizdə.
Yayın istisində Muğanda, Mildə,
Yolçular dincəlsin qoy kölgəmizdə.

Ya da dağ döşündə qoşa qaynayan,
Ürək sərinlədən çeşmələr olaq.
Yerdə bulud-bulud axıb oynayan,
Sərin çaylar kimi axdıqça dolaq,
Ürək sərinlədən çeşmələr olaq.

Yer qazaq, su çəkək boz səhralara,
Daş yonaq, söz yazaq iti əl kimi,
Göyləri şimşək tək biz yara-yara,
Gəzək yer üzünü bir əməl kimi.

Bir cüt ala gözlü göyərçin olub,
Gəl, Yer kürəsinin ciyinə qonaq.
Şeir tək dillənib, nəğmə tək ölüb,
Dildən-dilə düşək, əzbər oxunaq.
Bir cüt məşəl olsun ürəklərimiz,
Bir cüt ulduz kimi baş-başa yanaq.
Sühün, səadətin keşiyində biz
Gel qoşa dayanaq, qoşa da yanaq.

Min il ömür sürək səninlə qoşa,
Bir canda döyüñən iki ürək tək.
Min il nəfəs verək torpağa, daşa,
Nəsildən-nəsilə təzeləşərək.

Sevdiyi Allah olan...

Mənə elə gəlir ki, (daha doğrusu, bu fikrimdə bir əminlik də var - Ə.M) hər bir yaşı, indiki anda hər bir şeir insan kimidi. Yəni dünyaya fərqli ölçüdə, biçimdə, fərqli görünüşdə və ən vacibi fərqli özünütdəqdimatda gelir. Bir az da fikrimi sadələşdir-səm "Ol"la yaranan insan kimi şeir də "ol"la doğulur. Sadəcə, əvvəl ürəkdə, hislərdə, duyulgarda süslənir, sonra dile yol təpir, ordan da qələmin ucuna. İllərdir ki, sözün çəmənində, düzündə, sehrasında, dağında, dərəsində gün keçirirəm. Bəzən vaxt öldürürəm, bəzən eləcə özüm o vaxtin içində olurəm. Amma qarşılığında bir gerçəyi öyrənirəm, bir reallığın şahidi oluram. O da sözün necə yaranmasıdır. Səsle, zümrüd ilə, daxili püçültü ilə və axırda qələmin ucunda tumurcuq kimi, çıçək kimi...

Bax, bu baxış bucağı altında yaşından, dünyagörüşündən, söz yazmaq, yaratmaq təcrübəsindən, qabiliyyətindən və ən vacibi kimliyindən asılı olmayaraq mən her kitaba, hər misraya könlük açıram, onunla gətəf-müqabil oluram, gah həmsörbet oluram, gah çıyındaş, gah sirdəş, gah da elə o sözü, o şeiri yazanın özü. Bu məndən asılı deyil. Bir Allah bəndəsi olaraq mən də belə "xəstəyəm". Həttə məni sevməyən, görmək istəməyən, lap kölgəmi də qılınlayan birisinin içimi tərəfdən sözünü görəndə, oxuyanda, ürəyim çiçək açır. Heç nə düşünmədən onu oxumaq, onu paylaşmaq və təqdir etmək üçün bacardığımı edirəm. Bu mənim sözə anatlığımı, sözə vurğunluğumu. Şəxslər isə özləri bilərlər...

Bir neçə gündür ki, sosial şəbəkədə onun paylaşıdığı şeirləri diqqətlə oxuyuram ve düzünü deyim ki, o şeirlər məni düşündürür. Elə bil ki, bir tala yerdə saysız-hesabsız çiçək var. Amma onların içində biri daha çox diqqət çeker. Qöncəsindəki şəhər, ləçəyindəki parlıtı ilə, ya da boynunu bükəməyi ilə. Bu, obrazlı deyimin arxasında mən onun, diqqətməti çəkən şeirlərini görürəm. Bəzən bir misra, bəzən bir bənd, bəzən bütöv bir şeir otuzdurur məni qarşısında və danişir, göstərir. Mən də baxıram, dinləyirəm, görürəm və o hisləri özümə köçürürmə. Ele o təsirin içərisində də başlayıram onu kitab kimi oxumağa. Oxuduqca kəsişən yolların, paralel cişərlərin, bir də üfüqə eyilen şüaların yaratdığı assosiasiyanı izləmisi oluram. Bu izləmə açılmış olımın beş barmağına gedən damarlar kimidir. Mən baxdıqca həm ovcumun içində, həm də elimin üst tərəfindən o damarlardakı təkcə qanı yox, həm də yaşam izlərini tapmağa çalışıram. Bu baxıcılıq deyil. Mən kiminə ellərinin və ya xud da özümən əlimin içini oxumuram. Sadəcə, oradan aldığım müsbət impulslar mənə piçildiyir ki, bir anlıq diqqət yetir. Nəfəs dərmədən sus və oxu:

Yolcu deyil hər gedən,
Xeyir-dua diləmə.
Ömür töküldü dən-dən,
Nə getirim dilə mən?

Ayrılığın köçündə,
Gözlərimə toz düşüb.
Bu qədər rəng içində,
Şəkillərim boz düşüb.

Yaş əllini adladı, -
Nə kapənək, nə ari...
Gör nə vaxtsız partladı,
Vaxtin payız damarı.

Ömür tikanlıqda gül,
Lap ayaqüstü keçdi.
Ortada bir ovuc kül -
Od keçdi, tüstü keçdi.

Sökülür yavaş-yavaş,
Ruhumun tikiş yeri.
Kimsə bir ürəyi daş,
Saatı çəkir geri.

Axıra kimi dinləyirəm. Sözler o qədər həlim, o qədər damara işləyəndi ki, onu eşitməmək, onu özünükülesdirməmək mümkün

süzdür. Sanki o sözləri kimse sənin daxilində, ürəyinin, ruhunun özüne sahiblik edərək, ordan sənə çatdırır. Axi insan kimin kim olduğunu bilmək üçün nələrdən keçməlidə... Ömrü sünbüll-sünbüll yox, dən-dən ne qədər xərcəməlidə... Və bir de gözlədiyin, qovuşmağa can atdıgın yere qədər olan mesafe, zaman kəsiyi nə qədər hüdudsuz olacaqdır... Kimdir saatı geri çəkən, kimdi vaxtin payızını irəli atan? Cəmi iki sual dələ gətirdim. Amma o iki sualın ki minden artıq şaxəsi var. Deməli, o qədər də cavabı və o cavabdan doğan da sualları var. Bunun hamisində cavabdeh olan bəndə melumdu. O da ürəyi daş olandı, hissələr, duyulgular laqeydlək, sayqısızlıq göstərəndi. İndiki halda səni sevməyən, sevgini ayağa atandı. O sevgini ki, sən onu heç kimin qarşısında süfrə kimi sərmirsən. Onu çıçək kimi hər adamın bağışlamırsan. Onu hər adının boynundan boyunbağı kimi asırsan. O sevgi sənə və bir də sevdiyinə aiddi. İnanırsan? Onda dinlə, gör ürek ne deyir:

Dəyər verdim, dəyərimi bilmədin,
Mən güləndə, sən getirdin zar mənə.
Yol göstərdim, bir yol yola gəlmədin,
Gəlir daha söz deməyim ar mənə.

Ağlayanda, güldün, dedin, - çeşmədi,
Hansi sözün ürəyimi deşmədi?
İllər keçdi birçə dəfə düşmədi,
Sevgimizin ağacından bar mənə.

Hər söz üstə vuruşmağın nə xeyri,
Bilmədinsə soruşturmağın nə xeyri.
Qaynamasan qarışmağın nə xeyri,
Qalacaqsə utanc mənə, xar mənə.

Düşünəydiñ tək birçə yol, kaş, anib,
Eh...adamı hansı qəlbə daş, anib?
Bura kimi nə yaşanıb yaşanıb,
Ta eləmə bu dünyani dar mənə.

Adiləyəm, yaşadıqça doymaram,
Üstüna heç toz da qona, qoymaram.
Mən sevgimi kimə geldi qıymaram,
İndən belə Allahımdı yar mənə.

Bu şeirlər sonuna gəlib çatanda ilk ağılmış gələn Şeyx Füzulinin şah misralarından biri oldu. Mehrabi uca göylər olan EŞQİ mən başqa bir səmtdən baxıb görünən özünü, kölgəsini gördüm, hiss etdim və bir daha əmin oldum ki, həqiqətən şeirlər də insan kimi bəxtli doğulur və Allah hamiya - yaradıq bəndələrin hamisina sevgi hüceyrəsi, toxumu bağışlayır. Lakin hamida o EŞQ səviyyəsinə qalxdı, bax onda bilirsən ki, sevgin və sevdiyin kimdi, kimin yanındasan. Deməli, bu fikirə - yeni "İndən belə Allahımdı yar mənə" deyən şairin sözüne şübhə yeri qalmır, inamdan başqa! Bu, həm etirafı, həm təsdiqi, həm də bəyanatdı. Car çəkirsən ki, mən SEVİRƏM və sevdiyim də Allahı!

Bu qərarı qəbul etdiyin ana gedən yolda isə sən sevgini söz-söz, necə deyərlər, qəlpə-qəlpə incəliyirsən. Ona hər kəsə, çevrənde olan insandan tutmuş, içində olan sevgi ünvanına qədər çatdırmağa, inandırmağa çalışırsan. Sözün zərifini seçirsin, kövrəyini seçirsin. Onu ürəyinə büküb, elə ürəyinlə birlikdə sevdiyinin öününe çıxarısan. Amma...Amma...

Ona görə "Amma"ni xüsusi vurğulayıram ki, sənin, mənim sevgim sevdiyimizin telinə də toxunmur, kipriyinin ucuna nəm də gətirmir. Çünkü o, ürəyinə daş bağlayıb və bir də çünki o, sevgi hissindən çox-çox uzaqdı. Onun üçün sevgi həzzdi, bir az da kobud ifadə etsem, intimdi. Biz isə sevgimizi ən uca göylərə qaldırmışq. Orda Allahın yanında oturmuşuq onu. Və birmənəli olaraq bilirik ki, kimi, hara gedirik, niyə və kimin üçün gedirik. Bunu şeir dilində eşitmək, oxumaq, mənə dəha xoşdur:

Üzümdə təbəssüm, ürəyimdə qəm,
Eşqin dərgahına gedən yoldayam.
Odur son məqamda könlümə həmdəm...
Ruhdan aralanır bədən, yoldayam.

Gözüm görüdüyüna gətirmir ki, tab,
Eledim ən gözəl sözlərə xıtab.
Bir elimdə mey var, birində kitab,
Qurtulur zülmətdən bu tən, yoldayam.

Hərə bir tor atar, bir qarmaq salar,
Kimi könül çalar, kimi can çalar.
Məndə bu gedişlə ayaqmı qalar,
Mən ömür boyunca nədən yoldayam?

Baxıb soruşdunmu bir, bu qız hanı,
Qapına gəlməyə məndə üz hanı.
İlahi, bu görüş yaman uzanır,
Bilinmir bir vaxtin-vədən, yoldayam.

Mən də döñəcəyəm ovuna, dünya,
Adilə çətin ki, ovuna, dünya.
Qurtarsın sənin də xofun, a dünya,
Kəsilsin sənin də hədən, yoldayam.

Bu bir həqiqətdir ki, bütün yollar "Ol"dan "Ol"ə gedir. Yeni başlangıçıdan sona və bütün yol boyu yaşamaq da var, yaşatmaq da. Olmək də var, öldürmək də. Bu apardığım paralel artıq yəqin ki, sizə ipucu verdi. Siz də bildiniz ki, mən daş hardan götürmişəm və hara atmaq istəyirəm. Bilmədinizsə, yadınıza salım. Bütün yazı adamları öz sözünün yolunu tutub gedir.

O yolda sözdən söz yaratmaq, sözü şaxələndirmək, çıçkləndirmək də var, öldürmək də. Xoşbəxt o söz adamı ki, söz yaradır və yaşasıdır. Deməli söz də onu yaradıyan yaşasıdır. Hansı ovqatda yaranırsan, söz onu yaradınan içindən ifadəsidir, içindən mənzərəsidir. Deməli, harda və nə vaxt qarşına çıxsa, sən o söz sahibinin içini, ovqatını, dünyasını görekeşsən, onunla təmasda olacaqsan. Və, onu yaşadacaqsan...

Mən bir-birinin davamı kimi size təqdim etdiyim üç şeirlər aurasında bir yazarın özəl dünyasının müsafiri oldum. Onun söz çəmənindən çıçəklərin düzümünü də gördüm, etrini də duydum və bildim ki, bu qələmin sahibi sözü stüstələyir, sözə ömür bağışlayır. Özü də öz ömründən könlüllü olaraq.

Ona görə də dipdiri sözlər adama nəsihət kimi də, xıtab kimi də, neğmə kimi də, hekaya kimi də, nehayət reallığın özü kimi də dərs keçir - həyat dərsi, öyrənmək dərsi, bilgilənmək dərsi. Və nehayət...

Bəli, men yazımın evvəlində kiminsə saatı geri çəkdiyini, kiminse məsafəni uzatmaq istədiyini, eləcə də hər kəsin sevgiya bir cür yanadığını, amma mənim sevgimin Tanrı dərəgahına yüksəldiyini və elə sevdiyim də Allah olduğunu söyləməyim, diqqətə təqdim etməyim yazı xatirinə deyildi. Bu, müəllifin mənə yaşatdıqları və özümən də yaşadıqlarının indiki animla, ovqatımla bir masa arxasında oturmasının diktəsi idi. Baxmayaq ki, hamımız bu dünyanın namərdiliyini bilirik. Yəni dünya bizi sevməsə də, bizə problemlər yaşatsa da, biz öz yolumuzdayıq - sözümüzün yolunda. Sizə də, mənə də uğurlar olsun!..

P.S. Bu yazının dünyaya gəlişinə səbəbkər isə çox dəyərli ruh doğmam, istedadlı şair, yazıçı-publisist, alim Adilə Nəzər id. Dəstəyinizə görə var olun, Adilə xanım. Novruz bayramınız mübarək!

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

verəcəyinə ümidiımızı itirməmeliyik! Bu qənaətə gəlməyimə bu gün oxuduğum bir xəber də sebəb oldu. İraq parlamentinin deputati Ərşad Rəşad Salehi Bakıda keçirilən "Türkmanırsı: vətəndaş cəmiyyətlərinin həmreyiliyi" adlı Forumda çıxış edərək fikirləri ilə diqqətimizi çəkdi.(APA) O bildirdi ki, Xocalı soyqırımıının İraq parlamentində tanınmasına çalışırıq.

Bəli, bu tip çıxışı biz qardaş Qazaxıstandan, Özbəkistandandır, Türkmenistandandır və bir sıra qardaş dediyimiz, dost bildiyimiz ölkələrdən gözləyirik. Çünkü bu soyqırımı beynəlxalq ictihadıyyətin qızılçıları qarşısında baş verib. Saxta erməni soyqırımı kimi yalan və iftiralardan, nağıl və efsanələrdən ibarət deyil. Mübarizə davam edir!

Əntiqə Rəşid

Qarabağda çəşənbə tonqalı "paradı": Yaddan çıxmaz Xocalı

Son illər yatsaq da yuxumuza girməyən hadisələr, olaylar yaşayırıq. Qarabağın şəhərlərinə, kəndlərinə yerlilərin dönməsi, dəvamlı köç prosesləri ürəyimizi daşa döndər, bir dəha bu təkrarsız sevincləri bize yaşatdıqları üçün nəzərdən qarşılıqlı işləri, Ağderədə, Xocalıda, Xocavənddə, Hadrutda, Xankəndində təmir-bərpə işləri eyni zamanda "Balılcada" artıq 460 keç-

miş köckün yerləşib". Həsəniz kendində 33 ildən sonra ilk dəfə bayram tonqalı" və sair yurd yerlərini məzdbəti bu təkrarsız xösbəxtlik getirən kəlmələri, cümlələri eşitməzdik. Hazırda yaşadığımız bu xösbəxt günlərin müəllifi cənab İlham Əliyevin dəmir iradəsi sayəsində xalqımıza qarşı bir çox cinayətlərdə adı hallanan erməni separatçılarının da Bakıda məhkəməsi gedir. Son 150 ilin görmədiyimiz möcüzələri baş verməkdədir.

Amma həle qarşında görüləsi işər çoxdur. Bütün bu zəferlər, yeniliklər bize Xocalı soyqırımınu unutmağa övgü edə bilməz. Beynəlxalq aləm bu soyqırıma ədaletli qiymət verənə qədər Azərbaycan xəlqı və dövləti

çalışmalarını davam etdirməlidir. Yəqin ki, bilirsiniz ki, 2012-ci idən üzü bəri faciəmizi tam səviyyədə qətləm kimi Türkiyə, Pakistan və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, parlament səviyyəsində isə Meksika, Kolombiya, Çexiya, Bosniya və Herse-

govina, Peru, Honduras, İordaniya, Ci-buti tanıyıb. İşgalçi Ermənistən tərəfinən çıxış edən bir dünyada bu elbette ki, bir türk, bir müsəlman dövləti üçün böyük nüfusluq yaradır. Xocalı soyqırımı dənizlərindən baş verib. Saxta erməni soyqırımı kimi yalan və iftiralardan, nağıl və efsanələrdən ibarət deyil.

20 mart 2025-ci il

Nizami CƏFƏROV

Gərgin ictimai, siyasi, mənəvi mübarizələr gedisində Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün təmin olunması (ve tamamilə təbii olaraq, bu bütövlüyün təminatının bütün tarixi-coğrafi Azərbaycan miqyası üzrə başa çatdırılması ehtiyacının yenidən gündəmə gəlməsi) Azərbaycan cəmiyyətində olduğu kimi, ədəbiyyatında da böyük ruh yüksəkliyi əmələ gətirmişdir. Öz tərcüməyi-halını yurdunun, vətəninin, xalqının tərcüməyi-halından heç vaxt kənardə təsəvvür etməyən istedadlı şair Bayram Ağrıdağın "Namələri", ilk növbədə, həmin ümumxalq ruh yüksəkliyinin ürəkdən gələn poetik əks-sədasıdır. Dahi həmyerli Nizami Gəncəvinin məşhur "Xəmsə"sinin struktur əslubunu xatırladan formada qələmə alındığı "Namələr" beş bölmədən ibarətdir: "Vətənnamə", "Vedinamə", "Şuşanamə", "Gülnamə" və "Hikmətnamə". Onlardan ilk üçü, adlarından da göründüyü kimi, şəhidlərimizin canı, qazilərimizin qanı bahasına başa gəlmış böyük Zəfərimizə həsr olunmuşdur. Dördüncü "Name" eşqdən, sevgidən, beşinci isə ağıldan, müdriklikdən bəhs edir ki, hər ikisi poeziyamızın ənənəvi mövzularındandır. Ancaq bu mövzularda ki şeirlərdə də dörvün, zamanın qürrulu müzəffər ovqatı özünü aydın hiss etdirir.

"Vətənnamə"nin epiqrafında şairin ideya-mənəvi kredosu

**"Vətənnamə" - doğma torpaq,
Od-oçağa sədaqətim.**

Neçə milyon ildən bəri

Coşub-dəşan bedahət, - misraları ilə təqdim olunur. Və ikiyə bölmüş Vətənin təleyi "yarım" sözünün leksik-grammatik omonimliyində kifayət qədər həssas, zərif notlarla verilir:

Bayram Ağrıdağın "Namələri"

*Cənubda inləyən
Ulu Şəhriyar,
Şimalda sızlayan
dərdli Bəxtiyar,
Müşfiqi göynədən
kaman, tarımdı,
Vətən yarımdı.*

Bayram Ağrıdağın tərənnüm elədiyi Vətən mücarədə deyil, kəndi-səhəri, dağı-daşı, gülü-çəməni, çayı-gölü ilə hər guşesi müəllifin həyatına, duyu- düşüncələrinə silinməz izlər qoymuş son dərəcə konkret, canlı, qürur-verici məkandır:

*Goranboyda göz açmışam
Bu işıqlı dünyaya mən.
Məğrur Kəpəz yamacında
Gülüb üzə güllü çəmən.*

*Vedibasar ata yurdum
Verib mənə ilk savadı.
Ağrıdağın ətəyində
Tanmışam dostu, yadi.*

*Bakı mənim darülfünüm,
Burda bildim kamal nədir.
Vətənimə xidmət etmək,
Saf əqidə, amal nədir...*

Şeir davam edir, şair universiteti bitirdikdən sonra müəllimlik etdiyi Kür boyundan - Yevlaxdan söhbət açır. Sonra isə "son ünvanı" Gəncəyə köçməsindən danışır, Nizami tək səcdəgahı olduğunu söylərir... Hər ne qədər müxtəlif bölgələrin adını çəkib həyatının unudulmaz illərini yada salsa da, müəllif Vətənin bütövlüyü ilə fəxr edir:

*Bölgələrə bölünmədim,
Bütöv candır cismim-tənim.
"Haralısan?" deyənlərə:
"Azerbaycan tək Vətənim!"*

"Vətən", "Cənnətin özüsən", "Mənim mürqəddəsim", "Oğul deyir", "Azərbaycan bayraqı", "Araz dərdi", "Haxçıvanım", "Zəngəzurum", "Qərbi Azərbaycanım" kimi şeirlərdə bu bütöv (və böyük!) Azərbaycanın təsəvvürlərimizdəki möhtəşəm obrazına yeni çalarlar eləvə etməklə yanaşı, Bayram Ağrıdağ "tula payı"na göz dişin Vətən xainlərini də cavabsız qoymur:

*Unudub kökünü, nəsil-soyunu,
Görmür Avropada gedən oyunu,
Qanmir erməninin faşist huyunu.
Gözü kordur, qulağı da kar olsun,
Vətənə xor baxan kəsa ar olsun!*

"Vətənnamə"dən sonra gələn "Vedinamə" və "Şuşanamə" də, əslində, Vətən mövzusunun yeni etnoqrafik-coğrafi kontekstdə davamıdır.

*"Vedinamə" - ata yurdə,
El-obaya məhəbbətim,
Sarıbaba ətəyində
Soykökümlə söz- söhbətim...*

- deyən şair

*"Şuşanamə" - Qarabağın
Baş tacına dərin sevgim,
Böyük Zəfər yürüşünə
Xeyr-dua, diley-öygüm...*

- söyləməklə bu əsərləri qələmə almaqda meram-məqsədini elan edir. Birinci "Name" barədəki fikrimi əserin ayrıca nəşrinə yaxşıdım "Bayram Ağrıdağın "Vedinamə"si adlı ön sözə bildirmişəm. İkinci "Name"yə gəldikdə isə deyə bilərem ki, "Şuşanamə" son illərdə Şuşa haqqında işıq üzü görmüş sayca az olmayan əsərlər arasında həm ideya-məzmunu, həm də ifadə-forması baxımdan seçilir... Söyüne kədərli əhval-ruhiyyə ilə başlayan, yaxın keçmişin hüznü-lü xatirələrini yada salan şair, təbii olaraq, qəzəbini, hiddətini gizlədə bilmir:

*"Vətən, Vətən" deyənləri
Dar günündə qaçan gördüm.
"Lazım gəlsə..." söyləyənən*

*Öldüyünü haçan gördüm?!
Doğma yurdı vəzifəyə
Satanlar da "Vətən" deyir?!
Qanımızı yad qanına
Qatanlar da "Vətən" deyir?!*

*..jan, heç vaxt bağışlamaz
Şəhidlərin ruhu bizi,
Yurdumuzda qalacaqsa,
Bir gavurun ayaq izi!*

Qarabağ münaqışının müxtəlif dövrlərinə aid şeirlər bu münaqışının xronikasını olduqca həssas bir şəkil-də əks etdirir. "Yurdum yağıya qaldı", "Qeyrət vaxtı", "Şad eyle", "Qarabağdadı", "Belə getməz", "Azad et" kimi şeirlərdə Vətən həsrəti, Vətən uğrunda mübarizə ruhu hakimdirsə, sonrası şeirlərdə Zəfərin tentənesi özünü hər məsada göstərir... Ali Baş Komandanın bütün dünyani silsiləyən (və Zəfərimizin parolu olan) "Qarabağ Azərbaycandır!" sözleri artıq Bayram Ağrıdağın şeirlərinin nəqarətina çevrilir. "Şuşaya gedən yol" isə, yəqin ki, Zəfər günlərinin ən təsirli şeirlərindən biridir:

*Müxtəlif isimli insanlar kimi,
Yolun da cürbəcür, min bir adı var.
Əyri yol, hamar yol, asan, çatın yol,
Yolun doğması var, yolun yadi var.*

*Boyanıb minlərlə şəhid qanına,
Bu yol xalqımızın "Zəfər yolu"du.
Şuşaya gedən yol elin-obanın
Müqəddəs ocağa safr yolodu.*

*..Zəvvarı olmuşam mən də bu yolun,
O yolun eşqilə döyünür ürək.
Vüqarla bu yolda yürümək üçün
Üğrunda canından keçən gərek!*

"Şuşanamə" Şuşanı - "könlər dün-yamızın paytaxtını", Ulu Önderin sözleri ilə desək: "milli rəmzi", "Azərbaycanın gözü"nü tərənnüm edən şeirlərlə başa çatır.

"Gülnamə" müasir dövrümüzün məhəbbət dastanı, "Hikmətnamə" isə müdriklik kitabıdır. Və her iki əsərdə tarixilik məsələlər, ictimaiyyət, fərdilik, eposla lirika üzvü vəhdətdə çıxış edir:

Men heç bir şübhə etmirmə ki, tənmiş şair-alim Bayram Ağrıdağ "Namələri" onun yeni yaradıcılıq uğurudur.

Evlilik kişilərin kökəlməsinə səbəb olur

Evlilik kişilərde piylenmə riskini üç dəfə artırır, lakin qadınlara təsir etmir.

Adalet.az xəber verir ki, bu barede polşalı alımlar araşdırma aparıblar.

Məlumatə görə, 1990-ci il-dən bəri dünyada piylenmə səviyyəsi iki defədən çox artıb, 2,5 milyarddan çox böyük-lər və uşaqlar artıq əkəndən və ya piylenmədən eziyyət çəkir-lər. Pis pəhriz, oturaq həyat tərzi, genetika, ekoloji toksin-lər və əsas tibbi şərtlərin riski artırıldığı bilinse də, Varşava Milli Kardiologiya İnstitutunun alımları digər amillərin də vacib olub-olmadığını araşdırma isteyiblər. Alımlı orta yaşı 50 olan 2405 nəfərin tibbi məlumatlarını və ümumi sağlamlığını öyrənilər. Çeki artımı ilə yaş, ailə veziyəti, psixi sağlamlıq və digər amillər arasında əlaqə yaratmaq üçün statistik təhlilər istifadə edilib. Məlumatə görə, evli kişilərin subay kişillərə nisbətən piylenmə ehtimalı 3,2 dəfə çox olub.

Bəla ki, kişilərin kökəlməsinə çox kalorii qəbulu və dəha az fiziki aktivlik səbəb olur. Qadınlarda isə bu əksinədir.

Havay adaları batır

Məşhur Havay adaları gözönündən 40 dəfə dəha tez batır və flakətli daş-qınlar onilliklər ərzində müsəssiləri və evləri məhv etməye başlaya bilər.

Adalet.az xəber verir ki, bu barede bir qrup amerikalı alım araşdırma aparıb.

Yeni bir araşdırma, "Honolulu", "Waikiki", "Pearl Harbor" və "Ewa Beach" daxil olmaqla Oahunun heyəratı sahil ərazilərinin dəyişikliklərle üzləşəcəyini, yüksələn dəniz səviyyəsinin onların su altında qalmışa səbəb olacağını və nəticədə infrastruktur xərclərinin 12,9 milyard dollar olduğunu müyyən edib. Oahunun cənub sahilinin bəzi əraziləri ilə təqribən 25 mm batır ki, bu da torpağın tədricən batlığı sürətdən 40 dəfə tezdir.

*Açılıb telimdən gedər,
Uçulub əlimdən gedər.
Sağımdan, solumdan gedər,
Canımı yalan oxşayar.*

*Qapımı döyen həmdəmim
Köhnə yurd, ocaq sakını...
İçini çəkib deyər ki:
Bu qədər adam oxşayar!?*

Bir də hər il ad günümdə dənən uşaqlıq oluram, nə yaşımda düşür yadi-ma, nə də yaşadıqları. Elə bili-rəm həyatım qabaqdadı hələ, nə göz-lərim görükleri dərs olub mənə, nə də çəkdiklərim. Amma görürəm toxunanda başımın daş dəyən yeri ağrır, bax bu da öz əllerimlə sarıdığım dizim deyilmi..!? Bizim hər birimiz eslinde ağır bir daşlı gecələr qan tər içinde dağ qaldırmağa çalışan, amma sabah açılar açılmaz daşının sürüsüb yerə düşdüyüni görən yorğun, amma inadkar Sizif, məhək daşını axtaran Divanəyi, və elə həyat da budur məncə...

Ve nəhayət...

*Bu gün ad günümdür, ömrüdə bir an,
Şən mən bir sevən ürək bağısla...*

-deyirəm sevdiklərimə, sevənlərimə, ezzilərimə...

Bir də Lev Qumilyovun fikrinə söyklənəmədən deyirəm ki, təqvim mənim yaşımlı neçə göstərir göstərsin, mən həmişə 17 yaşındayam...

HƏR İL AD GÜNÜMDƏ

Sahnaz ŞAHİN

*"Mən sənətkaram, mənim in-
casanət əsərim mənim həyatı-
mır!.."*

Suzuki

Bax belə, hər il ad günüm yaxın-laşdırca məni qarışıq duyğular ağuşuna alır, olduğum məkanı, yaşadığım yeri, ünvanımı, hətta öz görkəmimi belə dəyişmək keçin könlümdən... Mənə elə gelir ki, hələ heç dənəyə gəlməmişəm, anamın o mühərək bətnindəyəm, vaxt yaxın-laşdırca mən də sebirsizlənirəm, anamın qarnını yüngüləcə təpikləyirəm, dərrixəm, bu qaranlıq, amma xoşbəxt dənəyada ömrümün sonu çatdığını hiss edirmiş kimi narahatam, o üzü bu üzə çevirilir, mayallaq aşır, ətrafa boylanır, bir sözle min

Esse

qız, bir oğlan vardi. Ata-anam üçün fərqi olmasa da, on yaşlı Məzahir özüne qardaş gözləyirmiş o gün... Kənddə bütün uşaqları kendin "mamaç"si, heç bir tibbi tehsil olmayan, amma bu işi mütexəssis dərəcəsində bilən Şuşə nənə "tutar-di". O qadını indi də xatrılayram, onun yaşıni bilən yox idi, tek-tənə, heç kim olmayıncə qoca qarı idi, beli də bükülmüşü, amma üzündən təbəssüm, dilindən də dua əskik olmazdı. Özünün övladı olmamışdı, əli ilə gùnyaya gətirdiyi bütün uşaqları öz balası bilirdi... Çiy kərpicdən tılmış balaca evi vardi, kənddə hamı uşaqlan böyüyə onun xətrini istəyərdi...

Qardaşım söyleyirdi ki, həyətdən

həyətcən gözləyirdim..., düşünür-düm, indicə şad xəber eşidəcəm, ürəyim çırpinirdi, qardaşım olacağın nədənsə eله emin idim ki... Bunu

çox sonralar özü etiraf edəcək, men

doğulan günü evvelcə pərt olsa da,

indi sevinçlə, qurur hissile "Şən,

ele qardaş imişsən, bacı..." deyə-

cəkdi... Bəli, kainatda xaos yoxdur,

baş verənlər mütləq hansısa məq-

sədələrə basır verir...

Evimizdə ad günümü Novruzla birgə keçirərlər. Xüsusi hədiyyə filan isə yadına gelmir, amma bayramda anam hamımıza mütləq təzə nəsə alardı, özü yaxşı dərzi oldugundan parça alıb öz qədim ayaq tişkişinən don da tikirdi... İlahi, o xirdəcə payın yerini indi böyük hədiyyələrə doldurmaq olmur!

Adımı Şahnaz qoysalar da məni dənəyadan genç və nakam getmiş bacımlı adı ilə çağırırlar, sanki ikili ölüm yaşayırdı, evda Minayə, məktəbdə Şahnaz idim. Sonralar daha yuxarı siniflərdə oxuyanda hamidən tələb etdim ki, öz adımı çəğırsınlar.

İnsan heç vaxt öz özündən baş aça bilməyib, ne qəmlı-kədərli olanda,

Teymur Zahidoğlu: "Hərbi jurnalistlərlə, hərbdən yazan jurnalistləri qarışdırırıq"

Son illər yaradıcılıq mühitində imzasına o qədər də tez-tez rast gəlinməsə də, vaxtılıq Qarabağ bölgəsindən gelən xəberlərin müəyyən bir hissəsində payı az olmayıb. Müsahibimiz bir vaxtlar Lider TV, APA İnformasiya Agentliyi, Azərbaycan Dövlət Televiziyasını Qarabağ bölgəsində təmsil etmiş Teymur Zahidoglu. O, mediamızda hərbi jurnalist kimi də tanınır, baxmayaq ki, özü bunu qəbul etmir. Azərbaycanda nadir layihelərdən biri olan, Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistik fakültəsinin müəllimi Əlisəfa Mehdiyev tərəfindən yaradılan "Konflikt Jurnalistikası Məktəbi"nin İcraçı Direktorudur. Qarabağ mühabibəsindən bəhs edən xeyli sayıda sənədlə film in müləffitidir. Dövrü mətbuatda köşə yazıları ilə də çıxış edib bir zamanlar Hazırda da peşəkar media mühitində fəaliyyətini davam etdirir.

- Jurnalistikada təhsil nə qədər önemlidir?

- Hesab edirəm ki, müasir jurnalistikada bu günün tələblərinə uyğun olaraq, jurnalının təhsilli olması çox mühüm ehəmiyyət kəsb edir. İlk növbədə onu qeyd edim ki, bu sahədə bir sahədir ki, jurnalist olaraq çalışan şəxs özündə zəngin biliklərə, savada, eyni zamanda, iş əsnasında formalaşan bir təcrübəyə malik olmalıdır. Ve bu təcrübəni toplaşdırmaq üçün də əlbəttə, təhsilli olmaq vacibdir, mütələqdir. Onu da deyim ki, başqa ixtisaslar üzrə təhsil alıb, ancaq bu sahədə uğurlu bir imza formalaşdırılmış bir çox həmkarları var. Bu da o deməkdir ki, jurnalistikə cəmiyyətimizin her bir sahəsini əhatə etdiyinə görə istenilən ixtisas üzrə təhsil almış şəxs, eger onun yaradıcılıq potensialı varsa, yazmaq istəyi varsa, media sahəsində işləməyi hesab edirəm ki, normaldır.

-Sizin söylədikləriniz ümumi olaraq jurnalistikaya aiddir. Bəs hərbi jurnalistikada necə, bu qaydalar keçərlidir?

-Hərbi jurnalistikə ümumiyyətə, spesifik sahədir. Biz bəzən hərbi jurnalistlərlə, hərbidən yazan jurnalistləri qarışdırırıq. Bu gün bizim cəmiyyətdə kifayət qədər jurnalistlər var ki, özüne hərbi jurnalist deyir. Məni də hərbi jurnalist kimi təqdim edirlər. Ancaq mən hərbi jurnalist deyiləm, mən hərbi sahədən yazan jurnalistəm.

-Bunu necə ayrıd etmək olur?

- Hərbi jurnalist həm hərbici, həm də jurnalistdir. Yəni həmin şəxs hər hansı bir hərbi məktəbin məzunu olur. Əlbəttə, hərbidən yaz-

maq üçün bu sahədə kifayət qədər məlumatlı olmaları. Xırda hərbi terminlər var ki, bunları bir-birindən fərqləndirmək qabiliyyətinə malik olmayan adam meydana çıxır ki, "mən hərbi jurnalistəm". Cəbhə xətti ilə, sərhəd xəttini bir-birindən ayıra bilməyən, onların mahiyətini dərk etməyen adam heç vaxt hərbi jurnalist ola bilmez. Bu, elementar faktdır.

- Mediamızda kimlər hərbi jurnalistdir, kimlər də hərbidən yazan jurnalist...?

-Konkret olaraq ad çəkə bilməyəcəm. Azərbaycanda hərbi jurnalistikanı bitirmiş çox az adam var ki, bu şəxslər hərbi jurnalistlərdir. Bu insanların ali təhsili, ixtisası bundan ibarətdir. Bunlar da o şəxslərdir ki, Sovet ittifaqı dağlımdan əvvəl SSRİ-ri hərbi məktəblərində təhsil almış adamlardır. Və bu gün onların böyük əksəriyyəti rütbə ve ya ali rütbə daşıyır, bir neçəsi artıq təqəddədir. Ancaq hərbidən və hərbi sahədən yazan adamlar var ki, onların kifayət qədər gözəl imzaları var və informasiyalıdır. Ad çəkmək istəmirəm. Çünkü siyahımız uzun olacaq.

İzməzərini bəyəndiyim gənclər var. Arzu edərdim ki, həmin gənclər öz üzərlərində mütələq çalışınlardır, savada, eyni zamanda, iş əsnasında formalaşan bir təcrübəyə malik olmalıdır. Ve bu təcrübəni toplaşdırmaq üçün də əlbəttə, təhsilli olmaq vacibdir, mütələqdir.

Bu gün Azərbaycan mediasında olan gənc jurnalistlərin böyük əksəriyyəti mütələsizdir. Bu, həm də müəyyən mənada dövrün tələbi ilə bağlıdır. Bu sahənin bugünkü normaları və tələbləri baxımından çaba göstəren redaksiyalar artıq kadr formalaşdırıb. Bəzim dövrümüzde təcrübə ilə yanaşı bizi redaksiya formalasdırırdı. Ancaq bu gün gənc jurnalisti redaksiya yetişdirə bilər... Ya da çox cətənlik çəkir bu baxımdan. Çünkü xəber axını çoxdur. Oxucuya informasiya çatdırmaq üçün çox intensiv və sürətli şəkilde işləyirlər. Belə olan halda bugünkü redaktorların zamanı, imkanı olmur ki, gənc jurnaliste öz tövsiyyələrini versin. O, onu ancaq iş prosesində öyrədə bilir. Redaktorların yalnız jurnalisten hazırladığı məhsulu (yazı, reportaj, video-reportaj v.s) düzəldəndə ona nelerlərə izah etmək şansı olur.

-Bu hal nə qədər effektivdir?

-Müəyyən mənada, gənűmüzlə əyaqlaşmaq üçün effektivdir. Əslində bu sahəyə gələn gənc jurnalistlər emalə hazır formada gəlməlidir. Yəni xammal kimi gəlməməlidir. Gənűmüzdə redaksiyalara gələn gənc jurnalistlər elə xammal kimi gelirler. Jurnalist olmayı seçən bir adam ona azı imla yazmayı bacarmalıdır.

Məlumatə əsasən, AYNA şəhərlərarası və rayonlararası marşrutlar üzrə sərnişindəşmalarını yerine yətirən daşıyıcılar tərəfindən fasıləsiz və təhlükəsiz hərəkətin təmin edilməsi, kassalardan tariflərə uyğun biletlerin qanunəməvafiq qaydada satışının həyata keçirilməsi, bayram günlərində yarana bilecək sərnişin sıxlığının qarşısının alınması, eləcə də avtobusların təsdiq edilmiş cədvəl üzrə hərəkət qrafiklərinə ciddi riayət edilməsi ilə bağlı bütün av-

-Teymur müəllim, mətbuatımızdan kimləri oxuyursunuz?

-Bu gün cəmiyyətimiz informasiya bolluğu üzdürücüdür. Biz də bir jurnalist kimi bütün informasiyaları gözədən keçiririk. Yəni hadisədən xəbərdar olmaq üçün mütləq xəbərlə tanış olmalıyıq. Ona görə də konkret olaraq, sevdiyimiz, hər dəfə yeni yazısını həvəsə gözlədiyimiz qələm sahiblərini oxumaq, izlemək üçün zaman qıtlığımız var. Buna

yıldı... Biz bunun yaxşı tərəflərini görməliyik. Dünya mediası hər gün inkişaf edir... Formalaşır. Dünyada baş verən proseslərlə uzaşaraq fəaliyyət göstərir. Bizdə isə sanki hansısa məchul qüvvə bizim mediyaya mane olmağa çalışır ki, köhne qəliblərdən çıxa bilməyək. Amma şükrür ki, biz bacarıraq. Dünya səviyyəsində təmsil olunmağa çalışırıq.

-Söhbətimiz əvvəlində mütləkədən danışdırınız...

baxmayaq, oxuduğum müəlliflər, reportajlarını, yaradıcılıq nümunələrini izlədiyim həmkarlarım var. Amma ad çəkməyəcəm. Hansı xəbərləri oxumağımı isə çəşidleyə bilmirik. Ətrafımızda ildırım sürətli cərəyan edən proseslərdən melumatlı olmaq üçün bütün informasiyaları oxumağa məcburు.

-Bizim mətbuatın bu günkü həlini necə qiymətləndirirsiniz?

-Bizim bu gün mətbuatı baxışında müəyyən qədər hələ de səvetlər dənəmindən qalma baxışın elementləri var.

-Bu pisdir?

-Pis deyil, ancaq dövr o dövr deyil. Gənűmüzdə medianın özü bir iqtisadi platformaya çevirilib. Redaksiya özünü dolandırmağı bacarmalıdır, ayaqda qalması üçün, necə deyərlər, sözün məcazi mənasında vuruşmalıdır.

-Bu proses bizim mediada alışır?

-İttiləmək kimi çıxış edə bilmərim. Yaxın keçmişə qədər bizdə bu təcrübə olmadığı üçün düşünürəm ki, medianın "mətbəx"ində yaxşı nəyimiz varsa, o yaxşını inkişaf etdirməliyik. Vacib məqam odur ki, ortada mövcud nümunə var. Azərbaycan mətbuatında müstəqil fəaliyyət göstərməyə cəhd edən, buna müəyyən mənada nail olan redaksiyaları misal göstərə bilərik. Müstəqillik illərinin əvvəllerində belə de-

-Bizim gənclik dövrümüz mühəribəyə təsadüf etdi. Haradayı Bakıda elə gözəl kitab mağazaları...? Yox id.

Ancaq bu gün çox yaxşıdır, heç iri mağazaları demirəm, nə qədər səyyar kitab satışı görmək olur... Əvvəller kitaba maraqlı çox deyildi. Amma bu gün kifayət qədər kitab oxuyan insanlara rast gəlmək olur.

-Elektron kitablara da məyədənələr az deyil..

-Təbii ki, bu da dövrün tələbidir. Texniki inkişafın getirdiyi formadır. Əgər söhbət oxumaqdan gedirən, bunu heç bir fərqi yoxdur. Əksinə, müasir texnologiyanın bize verdiyi bu imkan dəha effektivdir. Məsələn, mən kitabı özümlə daşıya bilmirəm, ancaq ictimai nəqliyyatda 3-5 dəqiqəlik bir yolda belə elektron kitabın bir neçə səhifəsini oxumaq şansım olur. Fərqi yoxdur telefondan da, kağızdan da eyni informasiyani alıraq.

Kitabla ünsiyyət- bu artıq mənəvi, psixoloji məqamdır. Məsələn, biz telefonla istənilən vaxt müraciət edirik. Amma kitabla ünsiyyətdə biz dincələ bilirik, telefonla dincələ bilirik. Telefonda elektron kitab oxuduğumuz yerdə zəng gəlir, mesaj alıraq v.s. Həmin an oxumağı dayanırdı zəngə cavab veririk və ya gələn mesajı oxuyuruk. Telefondan informasiya xatırına oxuyuruk, kitabı isə hadisələrin iştirakçı kimi oxuyuruk. Fərqi burdadır.

Telefonda paralel informasiya alıraq. Amma kağızda birbaşa əsərə köklənirik.

-Sizin üçün bu sahədə ən çətin məqam nədir?

-Çoxdur. İnformasiya insan üçündür. Biz de insanların işləyirik. Bəzən bir insanın ağrısını, acisini milyonlarla insanlara çatdırırıq. Bəzən olur ki, müsahibin elə çıxmaz və çarşış væziyyətdədir ki, sən yalnız onu dinleyə bilirsən. Başqa heç cür ona kömək edə bilmirsən. Bu məqamda insani dəyərlərin mənəvi ağırlıqları adəm çıxmaz væziyyətde qoyur. Mən 20 il cəbhə bölgəsində işləmişəm. İşlədiyim bu illər ərzində ağırlı-acılı insanlarla rastalıdım. Ana var 33 ildir oğlunun yoluñ gəzdir. Gelindi onu dinlə. Ağlamadan gözü kor olub. O, qarşısındakı, dərdini danışdıgı adəm kim olduğunu bilmir. Yalnız və yalnız onun səsini eşidir. Bu dehşətli bir haldır. Sağlamlığını itirmiş, ayaqları olmayan birinə deyirsen ki, "Hər şey yaxşı olacaq". Bu yalançı bir təselli verib getməkdir... Özünü həmin ağrıların ağırlığından xilas etməyə çalışırsan... Amma həmsəbətin bilir ki, ayaqları heç vaxt yenidən bitməyəcək. O, belə yaşamağa mehkumdur.

Nə yaxşı olacaq? Onun ayaqları yerinə qayیدəcək? Bu nəyin təselli sidir?

Sen bunları bili- bili o təselli ilə həm onu yükleyirsən, həm də özünü... Belə məqamların ağırlı tərefləri dəha çoxdur.

-Bu illər ərzində hansı xəbəri çatdırmaqdə çətinlik çəkmisiniz?

-Əslində yazmamış olduğum, amma yazmadığım xəbərlər çox olub. Yaxud da elə hadisələr olub ki, onu yazmamış deyildim, amma yazmışam. Bu, situasiyaya görə dəyişir. Hərbi informasiyalarla işləyən vaxtda hadisə olurdu ki, mən onu jurnalist olaraq çatdırı bilerdim. Ancaq həmin cəbhə bölgəsində xidmet edən əsgərlərin analarını, doğmalarını nəzəre alaraq, insanların ümidiyi sindirməməq üçün susursan. Yayaçığım bu informasiya mənim yaşadığım cəmiyyətə xeyirdən çox zərər vura bilerdi. Düzdür, jurnalist obyektivdir, qərəzsizdir, bitərəfdir. Amma biz həm də vətəndaşıq... Bu cəmiyyətdə yaşayırıq və bu cəmiyyətə xidmet edirik...

-Bu illər ərzində jurnalist olduğunuza görə bir an belə olsa, peşmanlıq yaşamısınız?

-Artıq 27 ildir ki, bu sahədə çalışıram. Ancaq heç vaxt bu hissi yaşılamamışam. Yəni peşmanlıq hissi duymamışam. Düşünürəm ki, bu, en böyük qazancımdır.

Əntiqə KƏRİMZADƏ

Avtovağzallar bayram günlərində güdəndirilmiş iş rejimində işləyəcək

tovağzal ve avtostansiyalara müvafiq tapşırıqlar verib: "BAKİ BEYNƏLXALQ AVTOVAĞZAL KOMPLEKSİ (BBAK) bayram günlərində sərnişin axınına uyğun olaraq, marşrutlar üzrə xətlərə bura-xilan avtobusların intervalına, sürü-

Azərbaycan ərazisində fəaliyyət göstərən bütün avtovağzal və avtostansiyalar Novruz və Ramazan bayramları günlərində əhalinin nəqliyyat xidmətləri ilə keyfiyyətli və davamlı şəkildə təmin edilməsi üçün martın 19-dan 31-nə kimi gücləndirilmiş iş rejimində fəaliyyət göstərəcək.

Bu barədə Adalet.az-a Rəqəmsal inkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi yanında Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyindən (AYNA) bildirilib.

Eldaniz Quliyev

SOS!

(və ya Azərbaycan kinosunun ağrıları)

Təcili tədbir görülməsə fəcə qəçilməzdür!..

Söhbət sıxılıb "to be, o not to be?" arasında qalan "Azərbaycanfilm" kinostudiyasından gedir... O kinostudiyan ki, xalqımıza saysız-hesabsız sevilən filmlər və dəyərlər sənətkarlar bəxş edib. O kinostudiyan ki, neçə onilliklərdiki milli-mənəvi və əxlaqi dəyərlərin flaqları kimi şərəflə missiya daşıyıb.

Və nəhayət, o kinostudiyan ki...bu gün, az qala aqonuya vəziyyətində, - son günlərini yaşayıր...

Ancaq bu barədə bir qədər sonra. Yeni, kinomuzun bugünkü durumuna, ötər de olsa nəzər salmadan, təhlükənin haradan qaynaqlandığını görmək, anlamamq mümkin deyil.

Milli Azərbaycan kino sənəti dedikde, bizlər bəzən hissə qapılıraq. Çünkü bu gün, əslində, kinomuzda nə millilikdən bir əlamət var, nə də sənətdən...

On doqquzuncu yüzilliyyin ən sonunda Lümer qardaşları adıçə foto-şəkilləri hərəkətə gətirdilər və adını "sinematoqrafiya" qoydular ("hərəkət edən şəkillər"). Üstündən 15-20 il keçmiş, dahi Çarlı Çaplin (Devid Griffit, Sergey Eyzenşteyn və digerləri), o şəkillərə can verdilər, ruh verdilər... Bu minvalla, Lümerlər şəkillərə hərəkət, Çaplin isə bərəkət bəxş elədi. Budur, 130 ildən artıqdır ki, sırlı-sehri bu möcüzə, rəssamlıq, heykəltəraşlıq, teatr və digər otruşmuş incəsənət növləri kimi, özüne məxsus sənət pasportu ilə yaşamaqdadır...

Qəribə də olsa, Azərbaycanda kino istehsalı tarixi əksər Avropa ölkələrindən əvvələ te-sadüf edir. Düzdür, bu, özgə söhbətin mövzusudur, ancaq fakt budur ki, hələ də bir çox ölkələrin öz kinostudiyaları yoxdur, onlar kinoya olan tələbatlarını idxl etdikləri xarici filmlərinin hesabına ödəyirlər.

Bizim ölkənin isə kinosu olub, var və bu kinonun tarixi 1898-ci ildən başlayır. Əlbəttə, bu, qürurverici bir faktdır.

Bunları deməkdə məqsədim budur ki, biz öz milli kinomuzu qorunmayıq, onun bürdəməsi-nə, yox

olmasına və Allah eləməsin, məhv olmasına imkan verməliyik!

Ancaq nə yaziq, təəssüf və səd heyif ki, bu gün kino sənətimizi hifz etməkdən daha çox, ONU sıxib-sıxcalayıb, son işarətlərini da söndürmək istəyənlər var. Yəni, - çevir tatı, vur tatı, - kino sənayesinin inkişafından danışa-danışa, unuduruq ki, bu gün inkişafdan yox, BƏRPA-DAN söhbət getməlidir. Quru çərhovuzu suyla doldurmadan, atılıb orda cimmek absurd deyilmi?.. Artıq cin şüşsədən çıxıb, yəni nə mümkündürsə əzis-sinib-cılıklənib...

Kino industriası əsasən iki ayağı üstündə bərqərar olmalıdır - kino istehsalı və kinopra-

katı (satışı). Diqqət yetirin, keçen əsrin 90-cı ilərində, siyasi formasiyaların dəyişdiyi zaman kəsiyində bu "ayaqların" hər ikisini zədələdi, qırdılar. Qəsdən. Kino istehsalı obyektiv və daha çox subyektiv səbəblərdən donduruldu, kino prakati və onun balansında olan kino-teatrlar, qiymətli əmlaklar isə satıldı, dağıdıldı, kimlərinə nəfsine qurban getdi... Yəqin çoxlarının yadındadır: o vaxt ölkənin bütün kino-teatrları şəhərlərin mərkəzində yerləşirdi; Bakıda və böyük ra-

ranır ki, Mədəniyyət Nazirliyi mədəniyyətin, əlxüsus, kino sənətinin mənasız bir şey olduğunu qənaetindədir. Nəhayət və en başlıcası: görünür, bu hakimiyyətə zövqü korlanmış, inlepletsiz, etik və estetik baxışlardan məhrum və dünyaduyumu bulanlıq, daha çox kütü instinktiylə yaşayan tamaşaçı lazımdır...

Fikirimcə, bu, çox tehlükeli məsələ olmaqla yanaşı, toplumun genetik koduna, qan nizamına yönəli zərərlə (hətta ze-

sahesi də almışdır...) Hazırda təqdim olunan "Sinema-park" layihəsi isə ancaq "Azərbaycanfilm" kinostudiyasının əsas binasını və əmlakını bülüb-parçalaması, əcnəbi, (eləcə də məqsəd: məramları şübhə doğuran) investorlara icarəye vermək və orada gelir gətirən müxalif obyektlər və s. aqmağı ehtiva edir. Aydındır ki, bu plan, özündə rejissorluqla maklerliyin simbiozunu yaratmış bir qrup işbazlarının komformist maraqlarını güdürlər. Bele çıxır ki, istənilən tarixi abidəni, misal üçün, Qız qalasını, ya Şirvanşahlar sarayını, hissə-hissə bülüb içərisində "Abidə-park"dan- zaddan cürbəcür "şeylər" və "zadalar" yaratmaq olar, - təki gelir gətirsin, təki mənfəət olsun.(????!!)

Müxtəsəri, Rüstəm İbrahim-bəyovun ovaxtki layihəsi kinomuzu diriltmək üçün idi, indiki plagiarism "Sinema-park" isə kinomuzu yixib-sürümək üçündür.

Buna imkan vermək olarmı? Əlbəttə, yox!

Bizlər "Azərbaycanfilm"imizi qorunmayıq, hər daşında, hər dəhlizində, her otağında və hər pavilyonunda şirin sənət xatirələri yaşadan doğma studiyamızı ölümən xilas etməliyik! Bu bizim vəzifəmiz, borcumuz və ALIN YAZIMIZDİR!

Bəli, yeganə istehsalat bazası sayılan kinostudiyanın uğrunda mübarizə aparılmalıdır. "Azərbaycanfilm"-in yox olması Azərbaycan kino sənətinin, müvafiq olaraq, görüntüsü kimliyimizin məhvini aparan yoldur. Yox-yox, əlbəttə ki, kino sağlamalı, yaşayavaq, hətta müxtəlif filmlər də çəkiləcək, amma... nə olsun?- əger dişin "nervisi" çıxarılsınsa, çeynəmək də, qida qəbul etmək də olur, yəni diş öz yerində durur... amma eyni zamanda o diş həm də yoxdur - canı, ruhu yoxdur!..

Ne etməli? Mənəc, bu gün, ilk növbədə, Pəsəpublika kinopratik sistemini yenidən qurulması təmin edilməlidir, "keçi qıymətinə" satılmış kino-teatrların əsarətdən xilas yolları aranmalıdır. Kino sənayesinin doktrinası yazılmalı, dəqiq fəaliyyət planı müəyyənləşdirilməli və bürün bunların normativ-hüququ bazası yaradılmalıdır. Bunları etmədən, hər hansı inkişafdan- filandan danışmaq yersizdir... Üçgündən bir ağızdolusu, özü də ciddi-ciddi, ağılli-ağılı kino sənayesinin inkişafı mövzusunda "quş qoymaq" tədbirləri düzənləmək, yumşaq desək, patetikadan başqa bir şey deyil... Qaşalarını çatıb özünü ciddi, ağılli və müdrik göstərmək, heç də adamın ağılli və müdrik olduğuna dəlalət etmir...

P.S. Məşhur Baron Münhanzenin sözü olmasın: "Gülümsəyin cənablar, gülümsəyin! Dünyanın bütün səfəhlikləri həmişə ağıllı üz ifadəsiylə həyata keçirilir!.."

Tanınmış və istedadlı müğənni, bəstəkar, nasır və şair, bir neçə simli alətlərin mahir ifaçısı Zəka Vilayətoğlunu dörd ilə yaxındır ki, yaxından tanıyır. Yaradıcılığına dərindən bələd olduğum kimi, şəxsiyyətinə, kimliyinə də, artıq çox yaxşı bələdəm. Amma bu gün mən, müsliyə qəlbən bağlı olan, müsiqin incəliklərinə az-çox bələd olan biri kimi, əsasən Zəka Vilayətoğlunun müsiqisi yaradıcılığı, ifası haqqında danışmaq və öncə onun biri-birindən gözəl bəstələrindən bəhs etmək istəyirəm.

Zəka Vilayətoğlunun müsiqisi yaradıcılığı illər əvvəldən diqqətimi cəlb edib. Səsinin şirinliyi, bənzərsizliyi, məlahəti məni həmişə ovsunlayıb. Bu səsin sehrindən heç vaxt çıxa bilməmişəm. Bele bir gözəl səsin, böyük istedad sahibinin bir insan kimi də dəyərlə olduğunu düşünüşəm və zənnim, Allaha şükrülər olsun ki, məni aldatmayıb.

ÖZ SƏSİNƏ BƏNZƏYƏN ADAM

Zəka Vilayətoğlunun bəstələri, zənnimcə Azərbaycan müsiqisində özünəməsus dərin bir iz qoyur. Onun yaradıcılığı, həm xalq müsiqisi elementlərinə, həm də müsəvir bəstəkarlıq əslubuna əsaslanır. O, mahnılarında lirik duyuları ustalıqla ifadə edir və dinleyiciyə dərin emosional təsir bağışlayır. Müsiqilərinin əsas xüsusiyyətlərindən biri melodik zənginlik və poeziya ilə harmoniyadır. O, həm klassik Azərbaycan muğamından, aşiq mahnılarından, həm də estrada müsiqisindən ilham alaraq, dinleyicinin yaddaşına hopan əsərlər bestəleyir. Onun bəstələri adətən vətənpərvərlik, sevgi, təbiət və insan taleyi kimi mövzuları əhatə edir. Ümumilikdə, Zəka Vilayətoğlunun müsiqiləri, həm sənət baxımından dəyərlidir, həm də geniş dinleyici kütlesi üçün əlçatan və təsirlidir. Onun mahnıları təkcə eşidilən deyil, həm də hiss edilən melodiylər sırasına daxildir.

Zəka Vilayətoğlu təkcə bestəkar deyil, həm də öz mahnılarını ifa edən sənətçidir. Onun ifaçılıq əslubu səmimiliyi və təbii emosional güc ilə seçilir. O, vokal texnikası baxımından klassik estrada və xalq müsiqisi əslublarını birləşdirir, bu da onun mahnılarını daha təsirli edir. Səsinin rəngi və oxuma tərzi mahnıların ruhuna uyğun gelir, dinleyicidə dərin hissələr oyadır. Onun ifasında həzin, kövrək notlar duyulsa da, eyni zamanda güclü bir ifadə və daxili enerji hiss olunur. Bu, onun mahnılarının, sadəcə dinləmək üçün deyil, yaşamaq üçün yaradığını göstərir. Bir müğənni kimi Zəka Vilayətoğlunun üstünlüyü ondadır ki, o, mahnılarını, yalnız texniki baxımdan ifa etmir, həm də onların mənasını və duyusunu dinleyiciyə ötürməyi bacarıır. Bu da onun sənətini daha dəyərlə və yaddaşاقan edir. Zəka Vilayətoğlu yaradıcılığını izləyən, mahnılarını sevərkən mütemadi dinləyən biri kimi qənaətim; Zəka Vilayətoğlu xalqımızın çox dəyərlə aydınlarından, çoxşaxəli, nadir istedadlı insanlarındandır. Ümid edirəm, o, hələ uzun illər yeni-yeni, biri-birindən gözəl, orijinal bəstələri və ifaları ilə dinleyiciləri sevindirəcək, müsiqı xəzinəmizi daha da zenginləşdirəcək!

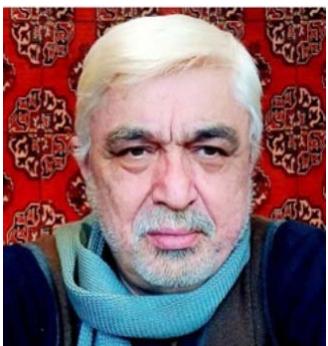
Son olaraq onu deyim ki, men, Zəka Vilayətoğlunu öz gözəl, məlahəti səsine benzədirəm. Elə bu yazımın da adı qoyulsun: "ÖZ SƏSİNƏ BƏNZƏYƏN ADAM"

Oruc Quliyev

ƏDALƏT •

20 mart 2025-ci il

Əlisəfdər HÜSEYNOV

(əvvəli qəzetiñ ötən sayında)

Məşhur musiqi kollektivlərindən biri Bakıda qostrolda olanda Niyazi adəti üzre qonaqları öz evinə ziyaflətə dəvət etmişdi. Ziyaflətin şirin yerində Niyazi ilə çıxış etmiş xanım müsəqilərdən biri dəhlizdə Həcər xanıma yaxınlaşmış rus dilinin qol-qabırğasını sindirə-sindirə demişdi: "Siz xoşbəxt adamsınız ki, bu evin xanımı, Niyazi kimi təkrarsız bir istedadın hayat yoldaşınızı. İnanın, bizim Niyazi səviyyəsində diriğorumuz olsaydı, ona sağlığında qızdan heykəl qoyardı".

Niyazi yaşa dolduqca gəncliyində keçirdiyi ağrı xəstəliyin fisadları tez-tez baş qaldırır, ona əziyyət verirdi. Belə vaxtlarda son qərarı vermək, ərinə zorla istirahət evlərinə, sanatoriyalara göndərmək, darta-darta həkim müayinəsinə gətirmek Həcər xanının, nece deyərlər, öhdəlikləri sərasında idi. Ele indi də "Leçkomissiya" deyilən elitar müləcixanaya məhz arvadının tekidi ilə gəlib çıxmışdı .

- Həcər, nə vaxt gəlmisən? Heç xəberim olmayıb ki - Niyazinin səsi Həcər xanımı diksindirdi.

- Hardan xəberin olsun? Div kimi yatmışdır ey - Həcər gülümsədi.

- Div yuxusuna elə divlər gedər də. Təsəvvür elə ki, mən de sənin div-nəm. - Hiss olunurdu ki, nahardan sonra Niyazi yaxşıca dincelib, kefi kökdür. - Bax beləsindən - barmaqları ile başına iki boynuz qoydu, gözlərini bərəldib çəpləşdirdi, - Hə, necədir?

Həcər xanım bu zarafatı cavabsız qoymadı:

- Lap "firt" eləyib divin burnundan düşmüsən!

Gülüşdüler

Həcər xanım getirdiyi zənbildən təzə meyvələrə dolu iri selofan torbanı, ardına da içərisinə meyeş şirəsi tökülmüş şüşə qabı çıxarıb masanın üstünə qoydu.

- Bu nədir? Yoxsa mənə konyak da gətirmisən? - deyib Niyazi göz vurdur.

- Yavaş elə, boğazında qalar. Təzə meyeş şirəsidir.

- Day meyvənin özünü gətirmisən. Şirə nəye lazım id?

- Sənin ürəyinə bələdəm, - Həcər xanım cavab verdi. - Birini özün yeyib ikisini qonşulara paylayacaqsan. Ona görə işimi əvvəlcədən ehtiyatlı tutmuşam.

Sonra masanın üstündəki təmiz stəkanı şirə ilə doldurub Niyaziyə uzatdı.

- Götür, nə qədər ki, köhnəlib dədini dəyişmeyib, iç.

Niyazi odayalı kənara itəlyib qalxdı, masaya yaxınlaşmış stəkanı arvadının əlinəndən aldı.

- Sağ ol, Həcər. Vallah, sən olmasaydin, mən çıxan o dünyalıq olmuşum...

Sonra stəkanı başına çəkərək içində şirəni tələsmədən, xırda qurtumlarla içib nazik blişlərini sığalladı.

- Yeməyi indi yeyəcəksən, yoxsa.... - Həcər xanım soruşdu.

- Nə bişirmisən div üçün?

- Sənin xoşladığın döşəməli plov.

- Bəh, bəh, - Niyazi əllərini bir-birinə sürtüb ağızını marçıldatdı. -Gülülap gözündən vurmusun ki? Amma tələsmə, qoy bir az da acım ki, sonra lap lezzətlə yeyim. Olar?

Həcər xanım cavab verməyə mənalı tapmamış palatanın qapısı açıldı və 6-7 yaşlı bir qız uşağı başını içəri

"GƏL, GÖR MƏNİ EŞQ NEYLƏDİ"

(Maestro Niyazinin və Həcər xanının unudulmaz xatirəsinə)

(Sənədli hekayə)

salib maraqla Həcər xanıma baxmağa başladı.

- Oho! Dostum gəlib çıxdı ki, - Niyazi sevincək ucadan dedi. - Bəs qapıda niyə dayanmışan? Keç içəri görüm.

Uşaq elə bil Niyazini görmür, dediklərini eşitmirdi: gözlərini heç cür Həcər xanımdan ayıra bilmirdi.

Həcər xanım uşağına ona belə maraqlı ve təccübə baxmağından bir balaca karıxdı. Fikirleşdi ki, yəqin onu kiməsə oxşadır. Amma səbrini basa bilməyib.

Niyaziye tərəf çevrildi.

-Bu qəşəng qız kimdir, Niyazii?

- Baş həkimin qızıdır. Özü də bax belə qızdır - sağ əlinin baş barmağını yuxarı qaldırırdı. - Təzə dostlaşmışıq.

Uşaq Həcər xanıma baxmaqdan sənki yoruldu, başını sola döndərib soruşdu;

- Niyazi əmi, Həcər xala budur?

- Hə, budur, - Niyazi Həcərə baxıb yenə göz vurdur. - Nədir, oxşamır? - və dərhal da yersiz sual verdiyinə görə ürəyində özünü danladı, çünkü uşaq

Həcər xanımı birinci dəfə idi göründü.

- Burda deyirlər ki, siz onu İrandan oğurlamışınız. Amma bu xala elə biziñ xalalara oxşayırmış ki...

Niyazi və Həcər təccübə bir-birinə baxdılara ve qəfildən eyni vaxtda hər ikisini gülüm tutdu. Amma onların Mahaçqalada bir-birinə qoşulub qəcmaları əhvalatının bu balaca qızçıqazın qulaqlarına çatana qəder, Allah bilir, nece ağızin "redaktəsindən" keçərək belə ecaib forma alması onların heç birini təccübələndirdi.

Niyazi güləmkəndən yaşarmış gözlərini cib dəsməli ilə silərək uşağı baxdı:

- Mən heç oğruya oxşayıram, ay şətan? - cavab gözləmədən eli ilə Həcəri göstərib əlavə elədi - İkinci, bu boyda ejdahani oğurlamağa məndə güc harda idi? Bir də bala, lap oğurlasayıdım da daha gedib İrandan niyə oğurlayırdım? Ele deyil, Həcər?

Həcər xanım gülümşədi, amma cavab vermədi.

Uşaq naraq dolu nəzərlərə gəl Niyaziye, gah da Həcər xanıma baxdı və bilmədi nə desin.

Həcər də, Niyazi də başa düşürdürlər ki, öz məhəbbət tarixələrini bu uşaqdan danışmağın, Həcərin veterinin İran yox, İranın birleşdirilmiş Cənubi

Azərbaycan olması bərədə mühabizə oxumağın yeri deyil - 6-7 yaşlı uşaq deyilənləri çətin ki, həzm etsin.

çırdıdn. Bəs, bu gün kimdən, nədən qaçırmış isteyirsən?

Bu dəfə gəl bu günümüzdən qərib dünənimizə qayıdaq, el-ələ verib keçmişimizə səyahət edək - səni mənə calayan o eşqin xatirinə, - Niyazi lap şair kimi, lirik-romantik tonda danışırı. - Gör türk şairi Yunis İmrə nəcə gözəl deyib ey:

*Könlüm düşdü bu sevdaya,
Gək, gör məni eşq neylədi.
Başımı saldım qovğaya,
Gəl, gör məni eşq neylədi
Gah əsərəm yellər kimi,
Gah tozaram yollar kimi,
Gah coşaram sellər kimi,
Gəl gör mənə eşq neylədi.*

- Baho, dil çəşib düzünü deyər, - Həcər gülümseyib zarafata keçdi. - Məni qaçırb doğrudan da başını qovğaya saldı da...

Palatada elə bil bomba partladı, gülüşün dalğasından hətta pəncərələrin şüşələri də cingildədi və uşaq deyəsən bir balaca sekəndi...

Qarnını tutub gülüşün heç cür saxlaya bilməyen Niyazi axır ki, sakitləşdi və Həcəre yaxınlaşmış əlini onun ciyinə qoydu

- Qəşəng bala, məni də hamı kimi Allah adələyib. Amma Niyazi olmağıma görə, bəli, Həcəre borcluyam. Gedib sənin yanında belə sohbətlər edənlərə çatdırırsan ki, ağızlarına qifil vurub farağat dursunlar. Yoxsa Niyazi əmi gəlib onların qulaqlarını kəsib uğurlayır.

Sonra masanın üstündəki meyvelərden qırımızı bir alma, iru bir armud götürüb uşağı uzatdı:

- Bəri gəl, bunları tut görüm.

Uşaq elə bil and içmişdi ki, ayağını kandardan içəri qoymayacaq.

Niyazi əlindəkiləri Həcərə verib başı ilə uşağı göstərdi. Amma Həcər stuldan qalxana qədər qızçıqaz qəfildən qapının arasından yoxa çıxdı.

Ele bil otaqlı istisi, bayaqkı şuxluq bir azaldı...

Niyazi pəncərənin qarşısında dayanıb bir tayını açdı, kükçədə o tərəf bu tərəfə şütyənən maşınlara baxıb qəfildən Həcər xanıma tərəf çevrildi:

- Həcər, bilirsən bayaq yuxuda burnuma neyin iyi gəlmüşdi? Evliliyimizin birinci ilində Ağdaşdakı o soyuq, rütubəti evdə hər axşam xörek bisirmək üçün yandırıdığın neft plitəsinin iyi. Deyirəm nə gözəl günləri:

"Neyi güzel idi, ay kişi? Qalmışdır bir dəst köhnə, nimdaş kostyumun ümidi. Evdə çıxanda altı deşilmiş ayaqqabılaların içine qızet, karton qoyurdum ki, ayaqların İsləməsin. Ele belə şeylərdən tutulmadını o zəhrimər xəstəliyə?" - Həcər təbii ki, bu sözləri ürəyində dedi - Niyazının romantik ovqatına soğan doğramaq insafdan olmazdı.

- Deyirəm, o vaxt bir-birimizə qoşulub qəcməsaydıq, bizim aqibətimiz necə olacaqdı, ay Niyazi? - Həcər şüx ovqatı saxlamağa məndə güc harda idi? Bir də bala, lap oğurlasayıdım da daha gedib İrandan niyə oğurlayırdım? Ele deyil, Həcər?

Həcər xanım gülümşədi, amma cavab vermədi.

Uşaq naraq dolu nəzərlərə gəl Niyaziye, gah da Həcər xanıma baxdı və bilmədi nə desin.

Həcər də, Niyazi də başa düşürdürlər ki, öz məhəbbət tarixələrini bu uşaqdan danışmağın, Həcərin veterinin İran yox, İranın birleşdirilmiş Cənubi

Azərbaycan olması bərədə mühabizə oxumağın yeri deyil - 6-7 yaşlı uşaq deyilənləri çətin ki, həzm etsin.

Gəliri az olan insanlar daha tez qocalmağa meyilliidirlər

Yeni bir araşdırmağa görə, yaxşı sosial-iqtisadi statusu olan insanlar bioloji yaşlanması əlamətlərini daha az göstərirler.

Adalet.az xəbər verir ki, Böyük Britaniya alimləri müxtəlif xəstələr qruplarını və yaşlanma ilə əlaqəli olduğular bilinən osteoporoz, katarakt və ya prostat vəzini böyüməsi kimi 83 xəstəliyə, həmçinin qan plazmasında dəlaşan züləlləri ölçən qan testlərinə baxıblar. Daha sonra xəstələrin təhsil səviyyəsi, yaşıqlıqları ərazidə həyat keyfiyyəti və ya ailə gəlirləri kimi sosial və iqtisadi vəziyyətləri ilə bağlı məlumatlarını təhlil ediblər.

Məlumatata görə, daha az imkanlı olanların 2-ci tip diabet, qaraciyər, ürək, ağciyər xərçəngi və insult kimi xəstəliyə tutulma riski varlı həmkarlarına nisbətən 20 faiz yüksək olub.

London Universitet Kollecinin (UCL) professoru və tədqiqatın aparıcı müəllifi Mika Kivimakinin sözlərinə görə, "Biz onilliklərdir ki, sosial müavinətlərin dəha yaxşı sağlamlıqla əlaqəli olduğunu bilirik, lakin əldə etdiyimiz nəticələr göstərir ki, qocalma prosesinin özünü də langide bilər. Tədqiqatımız göstərir ki, sağlam yaşlanma bütövlükde cəmiyyət üçün eldə edilə bilən bir məqsəddir, cünki bu, elverişli sosial-iqtisadi şəraite malik insanlar üçün artıq realiquidir".

Müharibəni 24 saatə bitirəcəyi vədindən danışdı - "Zarafat edirdim"

ABŞ prezidenti Tramp Ukraynada 24 saat erzində sühün bərqərər olacağına dair verdiyi vədini sarkazm adlandırdı.

Adalet.az xəbər verir ki, o bu barədə FOX26-ya müsahibəsində bildirib.

O, jurnalistin seçki vədi ilə bağlı sualını belə şərh edib.

""Yaxşı, mən bunu bir qədər istəhəza ilə dedim, zarafat edirdim. Əslində demək istədim odur ki, mən bunun həllini istəyirəm. Düşünürəm ki, bəcərəm. Bəzək Ukrayna tərəfi ilə atəşkəs razılaşmamız var və Rusiya ilə də buna nail olmağa çalışırıq. Düşünürəm ki, indiye qədər her şey yaxşı gedir. Bazar ertəsi bir az daha aydınlıq olacaq və ümid edirəm ki, bu, yaxşı xəbər olacaq", - Tramp əlavə edib.

MOZARSIZ QƏHRƏMAN

Hər bir insanın bilgisi bildiklərinin ölçüsü qədərdi. Bəzən hissələrinin boyutu gerçəklisinin ölçüsünü göstərməyi bilir, çünkü insan həyatında e上帝 məqamlar var ki, sərhəd tanımını qəbul etmir. Öncədən onu deyim ki, xatirə yazmağa çox da meyli olmamışam çünkü yazmaq istədiyim yazı məqalə formasını alır. Amma bu gün "xüsusi növ" ədəbiyyat adlandırdığımız xatirə məqaləsi yazmağa niyyətliyəm. Düşünürəm ki, burda çatın olan məsələ hardan başlamaqdadı...

Bilinən bir həqiqət var ki, insan davranışları ən derin boyutda iki duyğudan birləşərək motive edilir. Qorxu və ya sevgi. Ruhun da dili iki sözcükdən ibarət olduğuna görə bu duyular dünyanın iki referans nöqtəsi olur. Əslində qorxu sevginin başlanğıcıdır. Deyəcəyim odur ki, qələminə səmiyyətə yanaşdırıbm qazi-şair qardaşımız İmadəddin Səlimin "Qan çıxəkleyən şeirlər" kitabında yer alan - məzarsız əfsanəvi tank komandiri Əlövəsət Cəfərxan oğluna həsi olunmuş və illerle oğlunun yolunu gözləyen Heyvagül anaya ithafən yazılmış "Bir ana hələ də oğlun axtarır", "Qovuşdu haqq-a ana" və "Bir ana oğlunu axtarmır daha" şeirlərinin bədii məziyyətlərindən və məharibənin bəxş etdiyi amansızlıqlardan söz açmaq fikrindəyəm.

Təbii ki, bir ananın ən böyük dərdi həm vətənin işğal olunması, həm də bu döyüşlərdə qəhrəman balasının itkin düşməsi idi. Ana məzarsız qəhrəman, ığid oğlunun gəlməsini dörd-gözle gözləyir. Qazi qardaşım İmadəddin bəyin söylədiklərdən belə məlum olur ki, hətta Heyvagül ana dünyasını dəyişən günə qədər üzü Qubadlıya hər gün dan söküləndə baxıti üstündə ağı deyirmiş:

Ürəyimdə yara var,
Üstündə xal qara var.
Açıq qəlbimin başını,
Gör yanmamış həra var!?

Havanın çıxınımı,
Dumanı, çıxınımı.
Oğlum, niyə gəlmirsən,
Halimin pis günündü?!

Günlər keçdikcə dərdi azalmayan ana oğlunun ölümü bir yana, məzarını belə olmamasına, belə taleye, belə qismətə üşyan edir:

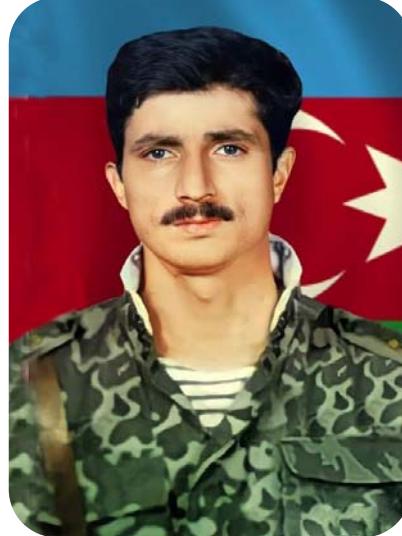
Dərd məndə üz görübüdü,
Meydanı düz görübüdü.
Gedir, gedir qayıdır,
Məni yalqız görübüdü -

bu üşyan savaş görmüş ölkələrdə bütün dünya analarının ümumi hıqriq səsidi.

Əslində bu böyüklükde dərd bir ananın qəlbine çəkilməyən dağlar buraxmadı. Fəqət ana inancından, yəni oğlunun döñecəyi günü gözləməkdən yorulmadı, usanmadı. Gözünü döñüşü olmayan yollar qabar etdi. Düşünürəm ki, analar övlad böyütməklə ömrünü girov qoyub məmənluğunu peymanda saxladıqlarından cənnət onlarin yurd bilib ayaq basıldığı yerde olur.

Qeyd etdiyim kimi, İmadəddin Səlimin "Tankçı Əlövəsət" şeirlərinin epilogunda yazılıb ki, məzarsız əfsanəvi tank komandiri Əlövəsət Cəfərxan oğlu Veliyev 15 dekabr 1968-ci ildə Şərqi Zengəzur mahalının Qubadlı rayonunun Həmzəli kəndində anadan olub. Amma döyüdü bölgələr Qubadlı, Laçın, Cəbrayıl, Füzuli torpaqları olub. Son döyüdü 31 avqust 1993-cü

ildə irimiqyaslı savaş olub. Əfsanəvi tankçı yurdumuzu viran eden zirehli erməni texnikasının qarşısını almaq və məhv etmək üçün öz tankını onların üstünə sürərək sıradan çıxmışdır. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, əfsanəvi tankçı qardaşlarımızın qəhrəmanlığı döyüş yoldaşlarının yaddaşında qalsa da, sonrakı taleyində xəber alınmayıb. Qazi-şair İmadəddin Səlim "Tankçı Əlövəsət" şeirləndə belə deyir:

Dəmir atı ilə meydan suladı,
Mərmişle od vurdu, ocaq qaladı.
Əlçatmadır zirvədi, uca qaladı,
Zirvədən-zirvəyə uçu Əlövəsət.

Cəfərxan dayı övladlarını ali tehsilli, vətənine, millətinə bağlı əsl vətəndaş kimi görmək istəyib. Alın təri ilə böyük oxutduğu övladları da həmin tərbiyənin təzahürü kimi el arasında sayılıb-seçilib ve seviliblər...

İllərdi oğlunu gözləyən ananı "Bir ana hələ də oğlun axtarır" şeirləndə İmadəddin Səlim belə tərennüm edir:

Sarılib yollara, yollar boyunca
Çiçəye sarılıb, gülə sarılıb.
Bir ana hələ də oğlun axtarır,
Günlərə, aylara, ilə sarılıb.

Gəzir qarşı-qarşı ata yurdunu,
Oğlunun iyini torpaqdan alır.
Göylərə çəkilmış aylı, ulduzu
Üçrəngli müqəddəs bayraqdan alır,
Bir ana hələ də oğlun axtarır.

Ümidlərində həsrət çıxəkleyən Alah-taalanın yer üzündəki mələyi, dünyaya sühə arzulanın ananın gözünün yollarda qalmasından ağır dərəvərmi gərən?!

Amma namərd düşmənlərimiz məharibənin bütün qanunlarını heçə sayaraq ana və bacılarını dərd və həsrət girdabında boğulmağa vadar etdi.

İmadəddin Səlim yazar:

Arzular dağılıb, pərən-pərəndi,
Bacı qardaşını, ana oğlunu,
Ata övladını, gəlin yarını
O vaxt ażizləyib, o vaxt görəndi,
O vaxdan arzular pərən-pərəndi, -
Bir ana hələ də oğlun axtarır.

Mənim düşüncəmə görə, köçkünlük taleyi yaşıyan İmadəddin Səlimə bu dərd tanış olduğundan qələmindən hayqırın bir ananın oğlunu axtarması dərdini ədəbiyyata daşımaq o qədər də çetin olmayıb. Bu şeirdə həm intellektuallıq, həm də dərdin yaratdığı emosiya var. Gerçək olan odur ki, illərlə dərdini özündən kənarə qoymayan ana bu yaşamın sona tez yetməsi üçün açıq-əşkar mücadilə edir...

Hər şeyin bir sonu var və nəhayətində məzarsız əfsanənin anası Hey-

vagül ana qovuşdu haqqın dərganına...

İmadəddin Səlimin "Qovuşdu haqq-a ana" şeiri Heyvagül anamızın dünəyinə dəyişməsinə xitabən belə başlayır:

*Qovuşdu haqq-a ana,
O məzarsız oğluna.
Dillərdə dastan olan
Adsız qəhrəmanına.*

*Səbrlə gözlədiyi
Əcəl yetdi dadına.
Ölümün qollarıyla
Sarıldı övladına.*

*O bir şəhid deyil ki,
Onun bir məzəri yox.
Onun xəstə yatağı,
Ağrısı, azarı yox.*

*O, məzarsız qəhrəman,
Bu, məzarlı anadır.
Ana-oğul cənnətdə -
Bu bir başqa dünyadır.*

Deyirlər ki, "hər bir övlad öz ailəsinin aynasıdır". Bir də ulularımız deyib ki, "Allah-taala hər kəsə her şeyi çəkə biləcəyi ölçüdə verir". Fəqət, bu deyimin dərdə aid olduğunu deyə bilmirəm.

Öyrəndim ki, Cəfərxan dayının bütün ailə üzvləri dürüst və ətrafa qarşı çox səmimidirlər. Məzarsız qəhrəman Əlövəsətin bir oğul yadigarı hər yerde atasının adını uca tutur. "Ot kökü üstə bitir" - deyimi öz yerini alır bu məqamda.

Mənim düşüncəmə görə, ölümləri ilə ölümü bele hörmət mindirən anaların övlad sevgisi, özləmi qəbirə qədər bitmir... Heyvagül ananın ruhu indi rahatlıq təpib. Çünkü yönünü Qubadlı yönündə yana çevirmədi Heyvagül ana...

İmadəddin Səlimin Heyvagül anamızın ölümüne ünvanlaşığı "Bir ana oğlunu axtarmır daha" şeiri oxuduqdan sonra bir ananın məzar evinə qədər səngiməyen dərdinə bu yazıyla bələdçilik etməyi özümə borc saydım:

*Bir ana hələ də oğlun axtarır,
Bir ana oğlunu axtarmır daha.
Ölməyə nə var ki, bir göz qırımı, -
Yaşamaq, yaratmaq ölümən baha,
Bir ana oğlunu axtarmır daha.*

*Bir ümid oğluna qovuşsun deyə,
Sarılib dərdinə köçdü dünyadan.
Keçdi bu dünyanın naz-nemətindən,
Bir ana beləcə keçdi dünyadan,
Bir ana oğlunu axtarmır daha.*

*Ana kəlməsində, ana sözündə
Cənnət qoxusu var, çiçək ətri var.
Tanrı dərgahında, tanrı gözündə
Mələk sevdası var, mələk xətri var,
Bir ana oğlunu axtarmır daha.*

Ulu bir deyim var: "vətənə olan hüdudsuz sevginin yolu cəfədan keçir". Mən düşünürəm ki, məzarsız əfsanəvi qəhrəman Əlövəsət Cəfərxan oğlunun əzəmetli Vətən sevgisi bir məzəra sığmadığından Tanrı onu uca səmalarda ruhunun azad dolaşması ilə "təltif" edib. Bilinən bir həqiqət də var ki, qara kömürün qaralar altında saxlanan üzündə qara günlərə bəslənən bir nə olur.

Əfsanəvi tankçı Əlövəsət Cəfərxan oğlu bu ulusun göylərdəki qəhrəman elçisidir.

Məkanın mübarək olsun, ey kön-lüməzün əbədiyyət sultani!

Xaqani Abbasəli ÖZTÜRK,
AYB-nin və AJB-nin üzvü

1992-ci il fevralın 22-də xarici müdaxiləci dövlətlərin və havadarlarının dəstəyi erməni terroru quldur dəstələrinin gözlənilməz, qəfləti təxribatı nəticəsində Füzuli rayonunun Yuxarı Veysəlli kəndi işğal olunmuşdu. Dədə - babaları əslən Yuxarı Veysəlli kəndi işğal olunmuşdu. bu hadise çox sarsılmışdı.

Xarici havadarlarının dəstəyi düşmənlərimizin Qara-bağda ardıcıl olaraq törendiyi bu elan olunmamış məhərabənin qarşısının dayandırılması məqsədilə Azərbaycan ordusunun qoşun hissələri tərəfindən eks - hücum döyüşləri aparılırdı. İlyas həmin ağır və qanlı döyüşlər ərafəsində mərhum polkovnik - leytenant Mobil Yusifovun komandiri olduğu Füzuli Ərazi Özünü Müdafiə taborunu könüllü olaraq zabit kimi yazılmışdı. İlyas könüllü olaraq torpaqlarımızın müdafiəsinə qatıldığı dövrə otuz altı yaşında idi. Onun bir oğlu, iki qız övladı vardi. O, Vətənimizin və torpaqlarımızın müdafiisinə hər şeydən üstün tutaraq Vətənən eseri olmuşdu.

Qarabışırıq avqust ayı id. Güneş gəydən od əleyirdi. Ömründə Vətən haqqında düşünməyib Vətən məfhəmünü anılamayanlar ölkəmizdən kənardə sakit və sərin guşələrdə kölgələnirdilər. Qeyrətli oğullar isə bu istiye məhəl qoymadan, bəlkədə onu hiss etmədən döyüşlərə qatılmışdır.

1992-ci il avqustun 15-i id. Döyüşən bölmələrimiz istiye məhəl qoymadan Yuxarı Veysəlli kəndini yağı düşmən-

Şəhidlik zirvəsində baxan qəhrəman

lərden azad etmek

məqsədilə eks - hücum döyüşündə mübarizə aparılırlar. Füzuli Ərazi Özünü Müdafiə taborunu qəhrəman döyüşçüleri Mobil Yusifovun və qərargah rəisi kapitan Elxan Yusifovun rəhbərliyi ilə düşmənin bütün müdafiə mövqelərini darmə - dağın edərək səbhərən Yuxarı Veysəlli kəndini düşmənlərdən azad etdilər.

Havanın həddindən artı isti olmasına məhəl qoymayan döyüşçülərimiz böyük əzimkarlıq göstərərək düşməni ağır itgilərə məruz qoysaraq onları geri çəkilməyə məcbur edirdi. Düşmən artıq üzü geri qaçırdı. Bu ağır və qanlı döyüşdə ığid və cəsur oğullarımız arasında səkkiz nəfəri döyüşdə böyük şucayət göstərərək qəhrəmancasına şəhidlik zirvəsinə yüksəldilər.

Kapitan Elxan Yusifov.
baş - leytenant İlyas Sultanov.
baş - leytenant Ernest Hüseynov.
əsger Tərlan Əliyev.
əsger Nizami Müslümoğlu.
əsger Markis Hacıyev.
əsger Nazim Quliyev.
əsger Mahir Mikayilov.

Həmin gün, Vətən təsübkeşi olan bu oğullarımız ölümüne dik baxaraq Vətənimiz uğrunda canlarını fəda etdilər.

Qəhrəman şəhid qardaşlarımızın əziz xatirəsi əbədi olaraq qəlbimizdə yaşayacaq.

Allah bütün şəhidlərimizə rehmet eləsin.

Bu gün, şəhid qardaşlarımızın qəhrəmanlığı sayəsində torpaqlarımızı düşmənlərdən azad edilib.

İllərdir, on illərdir barit qoxuyan obamiza yaz gelir..

Narin - narın yaşıyla, hərəketi gündən - güne artan günesiyle, tumurcuqları canlandırıb zəmilərə asta - asta sığal çəkən mehiyələr.

Analarının gözü nəmli yurdumuza yaz gelir - xumar gözü nərgiziyle, muncuq - muncuq çıçəkləmiş yasəməniyle, yaranışdan başı qanlı laləsiyle.

Güllələrdən qəlbə şan - şan olmuş torpaqlarımıza yaz gelir.

Məclislərin yaraşığı, say - seçmə oğullar itmişelimə yaz gelir. Özü ilə çəmən - çəmən lale getirir. O, ığidlerin qanlı lale ilə. Bu ığidlara ehtiram eləməti olaraq təravetli çıçəklər getirir ki, onların məzarını bəzəsin. Yaz ömrü vaxtsız solmuş şəhid balalara yaz sovgatı getirir ki, ruhları şad olun.

İllərə, on illərə ölüm saçan mərmlərin, raketlərin, gülələrin havasını zəherlədiyi torpağımıza yaz gelir. Özü ilə çəmən lale getirir. Zəfər çələngi. Bu yaz əlində çələng Füzuliye, Veysəlliye, Qacarla, Üçbulağa, Dilağardaya, Yağlıvəndə bütün QARABULAQ elinə gelir...

Zəfər çələngli, Zəfərli yazım gelir...

Bahar gelir, Bahar...

Gözün aydın olsun, mənim Vətənim, gözün aydın olsun, MƏNİM MƏRCAN GÖZLÜ QARABULAGIM...

Mənim dəyərlə və casur, qəhrəman, ŞƏHİD QARDASIM İLYAS, DOĞUM GÜNÜN MÜBARƏK OLСУН!

Allah sənə rəhmət eləsin, qəbrin nurlu, ruhun şad, məkanın cannət olsun???

Yaşasın Suveren, Müstəqil Azərbaycan!
Qarabağ Azərbaycanıdır!

Mirqiyas Rüstəmov,
Azərbaycan Ordusunun zabiti, Məhərabə və Sil

Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi

Nö 11 (2434) 20 mart 2025-ci il

Dünyada şirin şeylər çoxdur və o şirin şeyləri yada salanda istər-istəməz insanın ürəyinə, qelbinə bir işq, bir nur gelir. Vətən şirindir, ana şirindir, baba şirindir və nəvələr lap şirindir. Amma dünyada lap şirin bir şey də var ki, o olmayanda insanlar özlərini kor, kar, lal kimi hiss edir. O şirin sözün adı isə Söz azadlığıdır. Və söz azadlığı bal kimi şirindir. Elə ki onun dadını bir dəfə hiss etdin, ömrün boyu yaddan çıxarmayacaqsan. Hava, su, çörək sənə nə qədər lazımdırsa, bax, söz azadlığı da bir o qədər insana vacibdir.

Azərbaycanda zaman-zaman söz və mətbuat azadlığına böyük önem verilib. Biz bunu yalnız müstəqillik dövründə görmüşük, hiss etmişik və duymuşuq. Düzdür, Sovet dönməndə də mətbuat, televiziya və qəzetlər vardi. Amma orda tamamilə başqa bir şərait, başqa bir vəziyyət hökm sürdü. Bütün Kütləvi İformasiya Vəsitələri senzurənin nəzarəti altındaydı. Sovet rejiminin əleyhinə istə mərkəzi mətbuatda, istərsə də rayon qəzetlərində açıq təqid olsayı həmin mətbuat orqanlarının rəhbərlərini çarmixa çəkərdilər. Bu da olmasa ən azından onlar vəzifədən azad edilər və Sov.İKP

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

SÖZ AZADLIĞI BALDAN DA SİRİNDİR

Amma indi gəlin görək dünyadan hər yerində söz, mətbuat, fikir və düşüncə azadlığı varmı? Təbii ki, bu səala birmənalı cavab vermək mümkün deyil. Dünyada ən çox söz və mətbuat azadlığı, demokratik ənənələr və düşüncə azadlığı ilə öyünən Avropa ölkələri və bir də ABŞ-dir. Təbii ki, həmin ölkələrdə söz azadlığı da olub, demokratik dəyərlərə də önem verilib və ən nəhayət, insanlar insan kimi yaşamağı öyrəşiblər. Bir dəfə Avropada olan hər hansı bir insan o dəqiqə orda temiz havanın, temiz düşüncənin, söz və düşüncə sərbəstliyinin şahidi olur. Və bir də onun şahidi olur ki, orda kimliyindən asılı olmayaq, hamı qanuna tabedir. Əgər qanunu pozursansa onun məsuliyyətini daşıyacaq və ağırlığını hiss edəcəksən.

sıralarından xaric olunardılar. Ona görə də həmin rejimin vaxtında redaktor işləyən jurnalıslar hər qəzet materialının üstündə yarpaq kimi əsir, birdən "dövlətin əleyhinə ya-zılar olar" deyin adı xəbərdən tutmuş böyük yazınlara qədər hamisini bir-bir oxuyardı.

Elə ki müstəqillik dövrünə qədəm qoyduq, Azərbaycanda da birmənalı olaraq söz, mətbuat, fikir plüralizminə "yaşıl işq" yandırıldı. Aydın-dır ki, bu mühiti yaranan yeni cəmiyyət, demokratik prinsiplər və ölkənin müstəqilliyi idi. Cənab Heydər Əliyevin xalqın istəyi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtması Azərbaycanda demokratik prinsipləri, insan hüquqlarını və eləcə də

söz, mətbuat, düşüncə azadlığını yeniledi. Bu addımın atılması dövlət başçısından çox böyük cəsarət tələb edirdi. Çünkü biz birdən-birə mətbuat bolluğu, söz azadlığını görməmişdik və bu olandan sonra hətta bir çoxları yollarını çəsdilər. Lakin buna baxmayaq, Azərbaycan demokratik, dünyəvi və sivil dövlət olduğuna görə fikir, düşüncə azadlığı üçün heç kime irad tutulmurdu. Heç şübhəsiz, bütün bu prinsiplərin həyata keçirilməsi ölkəmizdə sağlam mühit yaradır, insanları azad və rahat yaşamağa ruhlandırır və cəmiyyətdə çox aydın bir vəziyyət yaranırdı.

Ulu Önder Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən bir müddət sonra dəfələrlə mətbuat nümayəndləri ilə görüşlər keçirdi. Həmin görüşlərdə qəzet təsisçiləri, redaktorlar, jurnalıslar Ulu Öndərdən bir xahiş etdilər ki, 30-a yaxın qəzeti "Azərbaycan" nəşriyyatına borcu var. Ona görə də həmin qəzetlərin bir az çapı ləngidilir, ya da müəyyən vaxt qoyulur. Ulu Önder jurnalısların həmin fikirlərinə hörmətlə yanaşdı, aidiyyatı qurumlara göstəriş verdi, ictimai rəyə təsir edən tanmış qəzetlərin nəşriyyatata borcları ləğv edildi. Əgər bu borclar həmin vaxtlar ləğv edilməsəydi 30-a yaxın ictimai rəyə təsir edən və oxucular tərəfindən hörmətlə qarşılanan qəzetlərin çapı dayandırılacaqdı. Belə bir imkanın yaradıl-

ması heç şübhəsiz, redaktorlara və qəzet təsisçilərinə də bir rahatlıq getirdi. Onlar bu addıma görə Ulu Öndər öz təşəkkürlərini bildirdilər.

Sonrakı illərdə Azərbaycanda qəzetlərin sayı daha da artdı. Beş minden çox qəzetiçin çapına icazə verildi. Aydın-dır ki, onların beziləri çıxa bilməsə də eksəriyyəti nəşr edilirdi. Bununla yanaşı, çoxlu sayıda saytların, özəl televiziyanın və digər informasiya vəsaitələrinin işq üzü görməsi cəmiyyətdə sağlam mühit yaratdı. Və buna görə insanlar ister-istəməz dövlətə və Ulu Öndər Heydər Əliyevə min-nətdar idilər.

Bütün bunlar onu göstərirdi ki, Azərbaycan demokratik yolla gedir, söz və mətbuat azadlığı, düşüncə sərbəstliyi sahəsində olan mövcud nöqşəsanları vaxtında aradan qaldırır. Bütün bu yeniliklər və sağlam mühit Avropa təşkilatları tərəfindən də yüksək qiymətləndirilirdi. Çünkü onların nümayəndləri Azərbaycana gəlib Sovet rejimində fərqli olaraq demokratik mühiti görür və azad mətbuatın çapının şahidi olurdular.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən də hakimiyyətə gəldiyi ilk gündən mətbuata, söz azadlığına, fikir plüralizmə və düşüncə sərbəstliyinə sağlam mühit yaradılıb. O mühit

ki insanlar sosial şəbəkələrde, saytlarda, özəl televiziya kanallarında və çap mətbuatında hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu yeniliyi çox asanlıqla hiss edir və onun içində olur.

Azərbaycan mətbuatının də da inkişaf etməsi üçün prezident İlham Əliyev onlara böyük dəstək verdi. Bu dəstək həm maddi, həm də mənəvi dəstək idi. Və dəfələrlə də Azərbaycan mətbuatı prezident İlham Əliyevi "Mətbuatın dostu" mükafatına layiq görüb. Cənab Prezident də bu mükafati çox yüksək qiymətləndirdi və çıxışlarında dedi ki, mən dostluqda çox sədəqətliyəm.

Bəli, Cənab Prezident İlham Əliyev dostluqda çox sədəqətlidir, cənbi bu gün də prezident Azərbaycan mətbuatına və jurnalıslarə arxa durur, həmin qəzetlərin çap olunması və yaşaması üçün maddi dəstəyini əsirgəmir. Təbii ki, bunu biz jurnalıslar də yüksək qiymətləndirir, dövlətçiliyə, prezidentə və xalqa sədəqətini öz əməli işlərimizlə göstəririk. Yəni hər bir jurnalıst ədalətli, obyektiv mövqeyi ilə vicdanlı söze və ədalətə xidmət etməlidir.

EMİL FAİQOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MEDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MƏLİYYƏ YARDIMI İLƏ

ƏDALƏT •

20 mart 2025-ci il

Adile Səfərova
Azərbaycan Respublikasının
əməkdar mədəniyyət
içisi, teatrsünas

Erməni işgalçılara qarşı
Böyük Zəferimiz itmişdə
olan inamımızı diritti, solu-
xan qırurumuzu qaytardı.
Başımız uca, üzümüz ağ, al-
nimiz açıq oldu. Cəmi 44 gün
ərzində qəhrəmanlıq salna-
məzinin ən parlaq sehifəsi
yazıldı. Tarixin ən böyük
ədalətsizliklərindən birinə
son qoyuldu. Erməni qəsb-
karlarının viran qoyduğu və
30 il tapdağından saxladığı
Vətən torpaqlarımız azad
edildi. Haqqın, ədalətin tən-
tənəsi kimi üçrəngli bayraqı-
mız Qarabağımızda, erməni
vandalizminin xarabazarlığa
çevirdiyi Füzuli, Cəbrayıllı,
Zəngilan, Qubadlı, Laçın, Ağdam,
Kəlbəcər rayonlarında daşlılan-
dı. Xarıbülbül Zəfər rəmzi kimi yenidən pöh-
rəldi, çiçək açdı. Azad sə-
mamızda milli müğənnimiz
mədəniyyət besiyimiz Şuşa
dağlarında eks-səda verdi...

Böyük Zəferin qısa zaman
kəsimində, həm də mürekkeb
relyef şəraitində qazanılması,
ilk növbədə, dövlətimizin iqtisadi
qüdrətinin, siyasi gücün,
milli-mənəvi qüdrətinin,
xalqımızın sarsılmaz, monolit
birliyinin, azərbaycanlıq məf-
kuresində qaynaqlanan
vətənpərvərlik ruhunun göstəricisi
idi. Təbii ki, bu, Ali Baş Komandanımızın mahir sərkərdə
qətiyyəti, şəhidlərimizin, qazi-
lərinin şücaeti, onların Vətəne-
ne, yurda sevgisi, torpağa övlad
mehəbbətinin böyüklüyü-
nün təcəssümü olmaqla dün-
yanı heyretde qoydu. Hər bir
azərbaycanlı üçün fəxarət, qür-
rur, iftخار yaşıdan, həm də
odur ki, erməni faşizminin
viran qoyduğu, çöl-biyabana
çevirdiyi yurdalarımız eyni əz-
məle, vətəndaş qayəsiyle daha
sivil, müasir arxitektura və me-
marlıq üslubunda yenidən qu-
rulur, abadlaşdır cənnetməkan
mahallələrə çevirilir.

Bəli, öz külüldən doğulan
Simurq quşu kimi Oğuz yurd-
larında həyat yenidən cana
gəlir. İnkışafa, tərəqqiye yol
açan infrastruktur qurular, mü-
hüm sənaye mərkezləri yaradılır,
muasir şəhərsalı principi
əsasında şəhərlər, qə-
səbələr salınırlar, kəndlər inşa
edilir, ictimai, mədəni, sosial
obyektlər istifadəyə verilir,
məşğulluq kimi vacib məsələlər
həlliini təpir. Qədim türk
yurdlarında həyat qaynar, ya-
şam ritmi öz axarına düşür.
İllərdi məcburi köçkünlər
əsası yaşayan yurdadalarımız
Böyük Qayıdış marafonu axa-
rında sevincə, qürurda doğma
yerlərinə qayıdır, evlərinin iş-
ğını yandırlar.

Böyük Zəferin getirdiyi bu
möhəşəmliyin səs-sədasından
Qəribi Azərbaycan torpaqlarında
uyuyan əcəddalarımızın,
babalarımızın ruhları sadlanır.
Yüz ildən artıqdır Azərbayca-

YOL GEDİR ZƏNGƏZURA

Bu yol tarixi təməl haqqımız, ədalət təntənəsidir...

nimizin əsas ərazisindən ayrı
düşən qədim Naxçıvan torpa-
ğında da inam toxumları goyə-
rib, blokadanın ağırlarından
qurtarlaq ümidiñin şölesi
alovlanır...

Bəli, bir qərinən artıqdır
Naxçıvana gedən qatar və av-
tomobil yollarının Zəngəzurda
qırılması, kəsilmə səbəbindən
ağır məhrumiyyətlərə sine
gəren, blokadanın ağır şərtlərinə
mərdliklə bunun naxçıvanlılar
sonusuz sevinc yaşadırdı bu
ümid səlesi...

Təessüf ki, 2020-ci ilin 9
noyabr tarixində qəsəbkar erməni
məğlub olub imza atdı
ki kapitulyasiya aktının 9-cu
bəndini yerine yetirməkdən
hələ ki, yayınmaqdə davam
edir. Öz ağıclarının və bu bölgədə
maraqları kəsişen dövlət-
lərin təhrikiyle Zəngəzur dəhlizi-
nin açılması məsələsini müxtəlif
bəhənələrə uzadır. Halbuki, Zəngəzur da qədim
Türk-Oğuz torpağıdır. Tarixin
bütün dönenlərində bu mahalda
Oğuz türkləri yaşayıb.

Taleymizin qara yazılı
Türkmençay műqavilesi ile
parçalanın Azərbaycan tor-
paqlarına, o cümlədən, Zəngəzura
erməni ailələri köçürüüb
və qara yaraya əvvəl, xalqı-
miza düşmən kəsiliblər.

Ötən əsrin əvvəllərində erməni
düşmənciliyi daha agresiv
müstəvədə davam etdirilib.
Talançı, soyğunuluq və
qanlı qırğınırla müşəyit olun-
dur. Erməni silahlıları tərəfdən
evlər daşıdırıb, yurdalar
viran qoyulub, insanlar qətlə
yitirlər. Tarix faktları da təsdiq-
leyir ki, o illerde Zəngəzur bölgəsində
115 kənd yerlə-yek-
san edilib, demək olar ki, büt-
tün yaşayış məskənləri xaraba
qoyulub, soydaşlarımız soyqırı-
ma düber edilib. Bu vəhşiliyin
sonu isə böyük haqsızlıqla,
tarixi ədalətsizliklə nəticələnir.
Tarixən Türk-oğuz torpağı
olan Qəribi Zəngəzur bolşevik
havadarlarının təhrikiyle Er-
manistana birləşdirilir. Sonrakı
illərdə - Sovet dönməndə də
bu mahalda yaşayan soydaş-
larırmız sixisdirilir, repressiya,
deportasiyalara məruz qoyulub,
Zəngəzur açıq, gizli formada
erمنیلəşdirilib.

Bu ilin yanvar ayının 7-sində
ölke Prezidenti İlham Əliyev
yeni televisiya kanallarına
müsahibəsində bu məsələye
de toxunub bildirid: "...Zəngəzurda
azərbaycanlılar eksriy-
yet təşkil edirdi. Bəli, eksriy-
yet yox, tam azərbaycanlılar
dan ibaret olan kəndlər idi. Biz
XX əsrə üç dəfə deportasiya-
ya məruz qaldıq və hər dəfə bu
deportasiya böyük fəsadlara
gətirib çıxarırdı. 1920-ci ilin
noyabrında Qəribi Zəngəzur
Azərbaycandan ayrıldı və Er-
manistana birləşdirildi".

Beləcə, reallaşdı böyük
gülerin məkrli siyaseti. Türk
dövlətləri arasında yol bağı
qırıldı. Böyük Turan gerçək-
leşməsi Zəngəzurun itirilməsi ilə
tilsime salındı. Ən ağır zərbə
paralanmış Azərbaycana dəydi.
Qədim Naxçıvan torpağı
ayrı düşdü anamız Azərbay-

candan. Obrazlı desək, Türk-
Oğuz əllərinin binəsi olan Zən-
gəzur xəncər kimi öz torpağı-
mızın sinesinə saplandı.

Türk dünyasının coğrafi
baxımdan ayrı qalmışına yönələn
bu ədalətsiz siyasetin
qurbanı oldu Zəngəzur mahali.
Lakin, gec və ya tez haqqın,
ədalətin şər üzərində qələbəsi
mütəqədil həqiqəti prizmasından
baxsaq, deyə bilerik ki,
zaman bu ədalətsizlik üzərin-
də haqqın təntənəsinə rəvac
verəcək. Zəngəzur dəhlizi
bütün manəslərə baxmayaraq
açılaçaq. Artıq bu istiqamətdə
mühüm tələyəkli tədbirlər gö-
rülür, əməli işlər gerçəkləşir.
Azərbaycan tərəfdən üzü Zən-
gəzur istiqamət alan dəmiryol
xətti və avtomobil yolu seq-
mentlerinin tikintisi uğurla,
inamla davam etdirilir və de-
mek olar ki, hazır vəziyyətə
getirilir. Bu yol təkəc Azərbay-
canın Naxçıvanla köprü əlaqə-
sinin gerçəkləşdirilməyəcək, ey-
ni zamanda, Böyük Turan yolu-
lunun bir parçası kimi Türk
dövlətləri ilə əlaqələri də daha
üst qata çıxaracaq. Zəngəzur
dəhlizinin daha önemli tərefi
isə onun Asiya ilə Avropanı
birlesdirən mühüm tranzit yola
çevrilmesi olacaq. Hələlikə,
böyük güclərin, dövlətərən
maraq dairələrinin kəsişdiyi
məsələyə dönüb Zəngəzur dəhlizi.
Lakin bu və ya müyyən sə-
bəblərden yubansı da aqılma-
si həqiqəti gerçəkəcək. Bu-
nu Prezident İlham Əliyev yeri-
li televiziya kanallarına müsa-
hibəsində də inamla vurğuladı:
"...Zəngəzur dəhlizi açılma-
lidir və açılacaqdır. Onlar bunu
nə qədər təz başa düşsərlər, o
qəder yaxşıdır. Biz belə vəziyyət-
də qala bilmərik. Biz Azərbay-
canın ayrılmaz hissəsi olan
Naxçıvana niye müxtəlif, baş-
qa yollarla getməliyik? Bizim
birbaşa əlaqəmə olmalıdır və
bu əlaqə Ermənistən suver-
enliyini şübhə altına qoymur.
Sadəcə olaraq, onlar 10 noyabr
Bəyənatının muddeələrini
yerine yetirməlidirlər. Orada
hər şey açıq-atişdən göstərilir.
Biz dörd ildən çoxdur ki, səbr
gösterirkəm. Dörd ildən çoxdur
isteyirik ki, bu danışçılar yolu
ile həll olunsun. Biz nə qədər
gözəlməli olacaq və nə üçün
gözəlməliyik? Yəni onlar bū-
tun bünüleri nəzərə almalıdır-
lar". Bəli, ölkə başçımız İlham
Əliyevin təbircə desək, Ermənistən
dövləti istəsə də, istəməsə də
Zəngəzur dəhlizi reallaşacaq.
Çünki bu, bizim tarixi teməl
haqqımızdır. Azərbaycanın
terkib hissəsi Naxçıvan
Muxtar Respublikasının
nəqliyyat kommunikasiyasına
blokadasına salınması ədalətsiz-
liyinə son qoyulmalıdır. Ölkə
Prezidenti 5 mart tarixində
Türkiyəye işgüzar səfərində
ləğib-Naxçıvan Təbii Qaz Kə-
mərinin Naxçıvanada enəji təh-
lükəsizliyinin teminin mühüm
rolundan, həmçinin kəmərin
beynəlxalq əhəmiyyətindən
barədə də bəhs edərək ded:
"Naxçıvan qədim Azərbaycan
torpağıdır. Ancaq artıq bir es-
rə

dən çıxdı ki, Azərbaycanın
esas hissəsindən ayrılib.

Bir əsrden çox davam edən
bu ədalətsizlik Naxçıvanda ya-
şayan bizim soydaşlarımızın
heyatına çox mənfi təsir gös-
tərmişdir.

Xüsusilə Birinci Qarabağ
savaşa başlayan kimi Erməni-
stan Qarabağı işğal etdi və eyni
zamanda, Naxçıvanı blokada-
ya aldı. Onların planları Naxçı-
vanı da işğal etmək idi. Ancaq
o zaman mənim atam Heydər
Əliyev Naxçıvanın rəhbəri kimi
buna imkan vermedi və Naxçı-
vanı qorumaq üçün bütün
naxçıvanlılar səfərbər oldular,
öz döhma torpaqlarını qorudular
və işğalçını yerində oturtular.

O dövrə ermeni quldurları
Naxçıvan torpağına ayaq bas-
masa da Zəngəzurdan keçən
nəqliyyat kommunikasiyalarının
kəsilmə səbəbindən Nax-
çıvan tam blokada məngənəsi-
ne salındı. Bu haqsızlıq ucba-
tından isə ağır məşəqqətlər ya-
şadı naxçıvanlılar. Demir Yum-
ruq rəmzi Böyük Zəferimizin
bəhəsi olan Zəngəzur dəhlizi
nəhayət ki, bu ədalətsizliyə də
son qoyacaq. Çok mühüm
əhəmiyyətli bu geosisi iqtisadi
sənədi təkəc regionun de-
yil, eləcə də, dünya iqtisadiy-
yatının dinamik inkişafına təsir
göstərəcək. Təbii ki, tranzit
nəqliyyat yolu keçdiyi her bir
ölkədə, bölgədə, o cümlədən,
Ermənistən özündə yerli inkişafa
stimul verecək. Mənfur
niyyətləri səbəbindən regonda
bütün global layihələrdən
kənardə qalan ölkənin iqtisadi
geriliyinə, tərəzzüldən çıxm-
sına müsbət təsiri göstərəcək.

Milli, tarixi və gelecek
maraqlara cavab verən son dərəcə
perspektiv əhəmiyyəti bu
layihə doğma Naxçıvanımızın
inkişafında, tərəqqisində yeni
üfüqər açacaq. Muxtar Res-
publika yüksəlşin uğurlu mər-
həlesinə qədem qoyacaq,
onun daxili iqtisadi potensialı
nın ölkə iqtisadiyyatına dəha-
six integrasiyasını təmin edə-
cək. Bu torpaqın zəngin təbii
resurslardan tam mənada sə-
mərəli istifadəni artıracaq, sə-
nayeləşməni sürətləndirəcək,
yeni istehsal sahələrinin, sə-
naye zonalarının açılmasına,
işçilərin minimuma yendiril-
məsine rəvac verəcək. Naxçı-
van sosial, mədəni, mənəvi
yüksəliş tempini yüksəldəcək.
Bu, uzun illərdir blokada mən-
genəsində sıxlın, çırpinan in-
sanların maddi rifahının, ya-
şayış səviyyəsinin dəha da yü-
kəlməsinə təmin edəcək.

Beləcə, sarsılmaz inancı-
mız, böyük inamımız, yaşıl
ümidişlərimiz işığında yol gedir.
Zəngəzurda Naxçıvanı
ədalətsizliyinə son qoyulmalıdır.
Ölkə Prezidenti 5 mart tarixində
Türkiyəye işgüzar səfərində
ləğib-Naxçıvan Təbii Qaz Kə-
mərinin Naxçıvanada enəji təh-
lükəsizliyinin teminin mühüm
rolundan, həmçinin kəmərin
beynəlxalq əhəmiyyətindən
barədə də bəhs edərək ded:
"Naxçıvan qədim Azərbaycan
torpağıdır. Ancaq artıq bir es-
rə

Yolumuzun işığı, aydın,
abad və rəvan olması diləyilə.

**Tacir Şahmalioğlu: "Ən yaxşı
tələbəm Şəbnəm Tovuzludur"**

Tacir Şahmalioğlu açıqlaması
ilə izleyicilərinin diqqətini çəkib.

Adalet.az xəber verir ki, ən yax-
şı tələbəsinin Şəbnəm Tovuzlu-
duğunu söyleyib:

"Mənim ən yaxşı tələbəm Şəb-
nəm Tovuzludur. Sənəti də gözəl-
dir, özü də gözəl insandır. Oxuma-
ğı bir başqa aləmdir. Məşhurlu-
ğuna görə də Şəbnəmi ön sırada de-
yə bilərem. Fədəyə Laçın da sevi-
len sənətkardır, yaxşı ifaçıdır".

Rasimə Seyidcahan:
"O özünü zorla müğənni edir"

Əməkdar artist
Elza Seyidcahanın
bacısı Rasimə Se-
yidcahan müğənni
Cananın ifa etdiyi
mahnilara sərt
reaksiya verib.

"Cananani əvvəldən tanıyorum. Aile qurdı, ana oldu. Başqa bir sahədə də işğizar xanım kimi aktiv idi. Ancaq məcburi olaraq özünü zorla müğənni etdi. Axi nəyə lazımdır? Onun oxuduğu mahnilər sənət nümunəsi deyil. Və heç də gözəl səsi yoxdur. Ola bilsin fikirlərim sərt səslənir. Ancaq bu reallıqdır. Canana bildiyim qədəri ilə ixtisaslı həkimdir. Öz sahəsi üzrə də işləyə bilər. Müğənniliyi bacarılmışa, nə vacibdir ki, bu sahədə çalışın? Musiqidən anlayış yox, səs yox, ifa yox. Bunları özü bilməlidir".

Əntiqə KƏRİMZADƏ

**AFFA bölgə komandasını
yarışlardan kənarlaşdırırdı**

AFFA U-13 liqasında mübarizə aparan "Uğur" koman-
dasını yarışdan kənarlaşdırırdı.

QOL.az xəber verir ki, qurumun intizam Komitəsinin bu-
günlük iclasında bele qərar qəbul edilib.

16 fevral 2025-ci il tarixində AFFA U-13 Liqasının "Uğur"
(Mingəçevir) - "